ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν Ἑλλάδι ἐτησία... Δρ. 3
» ἑξάμην. » 2
Ἐν τῇ ἀλλοδ. ἐτησία Φρ. 3

Πᾶσα ἀποστολὴ πρὸς τὴν ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ *τοῦ Περιοδιαοῦ Σάλπιγξ.*

ΣΑΛΠΙΓΞ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Β'.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Χαρτοπωλεῖον Ἀδ. Στάη
Ὁδὸς Σταδίου, 13

Ἐκδίδοται κατὰ μῆνα

Τιμὴ ἑκάστου φύλλου
25-λεπτὰ-25

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΑΘΗΝΗΣΙΝ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1891 — ΑΡΙΘΜΟΣ 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προανάκρουσμα. - Τὸ δῶρο τῆς καρδιᾶς. - Τὸ γλυκὺ ὄνειρον. - Ὁ Σταυρός. - Ἡ δημιουργία τῶν πρωτοπλάστων. - Εἰς γάμος ἐν Θήρᾳ. - Ἡ ἑλληνικὴ μουσική. - Ὁ ἀκροβάτης. - Ἐρρῖκος Σλχιέμανν. - Σύμμικτα. - Ὁ χρόνος. - Εὐτράπελα. - Σελίδες νεολλην. λεξικοῦ. - Ζητήματα. - Ἀκτῖνες ἀληθείας - Ὧραι σχολῆς.

ΣΑΛΠΙΓΞ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

κατὰ μῆνα ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενον

συνεργασίᾳ ἐγκρίτων λογίων

ΥΛΗ ΕΠΙΜΕΜΕΛΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΗ

Διεύθυνσις : **Ὁδὸς Ἀριστείδου, ἀριθ. 6.**

Συνδρομή : **Ἐτησία δρ. 3-Ἐξάμηνος 2.**

Ἡ «Σάλπιγξ» κυρίαν ἕξει ἀποστολὴν, νὰ συντελέσῃ εἰς διάδοσιν ὑγιῶν ἀρχῶν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἰδίαν φιλολογικὴν κίνησιν.

Ὅ,τι ὠφέλιμον, ὅ,τι τερπνόν, ὅ,τι περίεργον, ὅ,τι ἐνδιαφέρον θὰ ἔχῃ τὴν θέσιν του ἐν τῇ «Σάλπιγγι».

Ἡ «Σάλπιγξ» δὲν θὰ εἶνε ἄχρουν τι φιλολογικὸν δημοσίευμα, ἱκανοποιοῦν ἀλόγους φιλοδοξίας ἢ ἀποκονιοῦν ἀπομάχους γραφῖδας· οὐδὲ θὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ῥήμην ἢ τὸ χρῆμα· ὁ σκοπός της εἶνε πολὺ εὐγενέστερος. Γραφομένη ὑπὸ ζωηρῶν συνεργατῶν ἐν ἀνθηρότητι ὕφους, ἀξιουμένη καὶ τῆς ἀρωγῆς πολυτίμων ἀνδρῶν διακρινομένων ἐν τοῖς γράμμασιν, ἐπιθυμεῖ δι' ἄρθρων ὠφελίμων καὶ ἐπαγωγῶν, γραφομένων ὑπὸ εἰδικῶν συνεργατῶν νὰ εἰσηγήσηται τὰ βέλτιστα παρὰ τῇ ἑλληνικῇ οἰκογενείᾳ, καθιστῶσα συγχρόνως παρ' αὐτῇ τερπνὰς τὰς ὥρας τῆς σχολῆς.

Ἡ «Σάλπιγξ» ἔσται περιοδικὸν *Ἑλληνικόν*. Δὲν θ' ἀρκεῖται ὅθεν εἰς ἀτελευτήτους μεταφράσεις τυχαίων μυθιστορημάτων ἢ ἀνουσίων διατριβῶν. Ἡ ὕλη της ἔσται πάντοτε νέα καὶ ἐνδιαφέρουσα, ὑποκρύπτουσα ἀεὶ δίδαγμά τι. Διηγήματα, εἰκόνες, κοινωνικὰ ἄρθρα, ἐθνολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαὶ μελέται, ἐπιστημονικαὶ ἐν ἁπλῇ φράσει διατριβαί, ἱστορικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, παραδόσεις, ποιήματα, σκέψεις, εὐτράπελα, συμβουλαί, παίγνια κ.λ.π. ἔσονται τὰ συνήθη περιεχόμενα.

Ἡ μόνη φιλοδοξία τῆς «Σάλπιγγος» εἶνε νὰ ῥηθῇ ὅτι ἐν τῇ δημοσιογραφικῇ αὐτῆς πορείᾳ συνησθάνθη ἀρκούντως τὰς ὑποχρεώσεις, ὧν νῦν τὴν ἐκτέλεσιν ἐπαγγέλεται ὅτι δραστηρίως θέλει ἐπιδιώξει.

Μὴ ἀγαπῶντες τὰς πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ τοὺς κενοὺς λόγους, ἀφίνομεν εἰς τὸν χρόνον νὰ καταστῇ δι' ἡμᾶς ὁ προσήκων κριτής.

Ἡ « Σάλπιγξ » χαιρετίζει μετ' εὐφροσύνης τοὺς συνδρομητὰς καὶ τὰς συναδέλφους αὐτῆς, εὐχαριστεῖ δὲ τοὺς ἀπανταχοῦ ὑπὲρ εὐρυτέρας διαδόσεως τοῦ φύλλου ἐργασθέντας, ἐνθαρρύνοντας οὕτω αὐτὴν ἐν τῷ δυσεκβόλῳ ἀγῶνι, ὃν μετ' ἐλπίδων ἀγαθῶν καὶ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀναλαμβάνει σήμερον.

Ἀθήνησι, 15 Ἰανουαρίου 1891.

ΠΡΟΑΝΑΚΡΟΥΣΜΑ

Ἐρρίφθ' ὁ κῦβος. Ἡ « Σάλπιγξ » πλήρης θάρρους, ἀλλὰ καὶ συνειδήσεως τῶν ἑαυτῆς καθηκόντων, κατέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν ἀγῶνα, ἐφόδια φέρουσα τὴν σύμπραξιν λογίων αὐτῆς φίλων καὶ τῶν συνδρομητῶν τὴν πρόθυμον ὑποστήριξιν.

Ἀναγράφοντες ἀνωτέρω τὸ Καισαρικὸν ῥητόν, ἐλπίζομεν νὰ μὴ παρεξηγηθῶμεν· διότι δὲν θέλομεν διὰ τούτου νὰ ὑποτιμήσωμεν τὴν δημοσιογραφικὴν ἀποστολήν, θεωροῦντες ὡς τυχηρόν τι καὶ ἀβέβαιον παίγνιον τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ, καίτοι ὁμολογουμένως ἡ πεῖρα δὲν εἶνε πολὺ κολακευτικὴ διὰ τὸν ἐν Ἑλλάδι περιοδικὸν τύπον· ἀπ' ἐναντίας σκληρὰ καὶ ἀποθαρρυντική· διότι πόσα καὶ πόσα περιοδικὰ δὲν εἶδον τὸ πρῶτον γλυκοχάραγμα τῆς ἡμέρας διὰ νὰ κοιμηθοῦν ἀμέσως τὸν αἰώνιον τῆς λήθης ὕπνον!

Ἀλλὰ τοῦ ῥητοῦ κυρίως ἀνεμνήσθημεν, διότι καὶ ἡμεῖς πρόκειται νὰ διέλθωμεν ἄλλον τινὰ Ῥουβίκωνα· τὴν Ἑλλ. . . . ἀδιαφορίαν. Εἰς χώραν, ἐν ᾗ ὁ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν ἔρως νηπιάζει ἔτι, ἐν ᾗ ἀπορροφώμενοι οἱ πλεῖστοι ἀπὸ παντοίων ὑλιστικῶν ἀσχολιῶν, δὲν πολυαναγνωρίζωσι τὴν ἀνάγκην εὐρείας ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ δράσεως, πρέπει μετὰ πολλῆς περισκέψεως νὰ ὑπολογίζωνται ὅλα· ἡ «Σάλπιγξ» ὅμως, ἐνισχυθεῖσα ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπιδειχθείσης ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τῶν συνδρομητῶν της, ὁμολογεῖ ὅτι δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ προσέξῃ κατὰ τὰ πρῶτα μάλιστα γλυκοχαράγματα τῆς νέας αὐτῆς ζωῆς, εἰς νυγμοὺς

ἀπαισιοδοξίας, δισταγμοῦ, ἀμφιβολίας ἢ ἀρνήσεως.

Τελοῦσα διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας φύλλου ἡ «Σάλπιγξ», τὴν ἐν τῷ δημοσιογραφικῷ κόσμῳ ἐμφάνειαν αὐτῆς ὑπὸ νέαν μορφὴν καὶ νέας ἀρχάς, ἔρχεται εὐθυμος καὶ μὲ σθένος νὰ δολιχοδρομήσῃ, ὑπὸ τῆς γλυκείας πάντοτε διαπνεομένη πεποιθήσεως, ὅτι εἶνε ἱκανὴ διὰ τῆς ἐργασίας της τελεσφόρως νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν σκοπόν, ὃν ὡς πρόγραμμα ἀνέγραψε· θέλει νὰ ἔχῃ τὸν ἐγωϊσμὸν ὅτι ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς δὲν θὰ ὑποληφθῇ ἄλλων τινὼν περιοδικῶν, ἅτινα συχνότερα μὲν ἴσως ἐκδίδονται, ἀλλὰ καὶ δὲν ἕπεται μὲ τοῦτο ὅτι ἐστὶ τοσοῦτο γενικὴ καὶ μεγάλη ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν, ὥστε νὰ καταστήσῃ ματαίαν ἢ ἄσκοπον τὴν προσθήκην νέων, ὑπὲρ ἐκτελέσεως τοῦ σκοποῦ, ὅστις δέον νὰ κυριαρχῇ σήμερον πάσης εἰλικρινοῦς ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἐργασίας.

Ἡ οἰκογένεια παρ' ἡμῖν, ὅπως καὶ ὁ λαός, ὃν μόνον ὅταν πρόκειται νὰ ἀσκήσῃ δικαίωμά τι ἐνθυμοῦνται οἱ κολακεύοντες αὐτόν, δὲν εὐμοιρεῖ πολλῶν καὶ ὑγιῶν ἀναγνωμάτων, οὐδὲ ἐνισχύεται ὅπως διηνεκῶς ἐπιτελεῖται παρ' αὐτῇ ἡ πολύμοχθος τῆς ἀρετῆς ἄσκησις.

Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ὡς οὐδένα λανθάνει, μορφοῦνται τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα, ἐξ αὐτῆς ἀπορρέει τό τε ἐθνικὸν φρόνημα καὶ ἡ περὶ θρησκείας καὶ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης συνείδησις· ἡ οἰκογένεια ἰσχυροποιεῖ τοὺς φυλετικοὺς δεσμοὺς καὶ αὐτὴ προλειαίνει τὴν ὁδὸν τοῦ μεγαλείου ἢ ἐξ ἐναντίας ὁδηγεῖ εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἐθνικῆς καταπτώσεως. Εἶνε καθῆκον ἑπομένως νὰ μὴ ἀμελῶμεν τὴν παροχὴν διδαγμάτων φιλοπατρίας καὶ ἀρετῆς, τὴν ἐμπέδωσιν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ἱκανῶν νὰ ὁδηγήσωσιν εἰς κατάρτισιν εὐρέος προγράμματος ἐθνικῆς μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας, ἐργαζόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους.

Οἰκογένεια, θρησκεία, κοινωνία, πατρίς, διατελοῦσιν ἐν οὕτως στενῷ συνδέσμῳ, ὥστε ὁ ὑπὲρ μιᾶς τούτων ἀσχολούμενος, ὑπὲρ ἁπασῶν συγχρόνως ἐργάζεται. Ἐν Ἑλλάδι δὲ τὸ ἔργον τῆς τοιαύτης προσπαθείας, δὲν εἶνε ἀνάξιον λόγου. Ἐφ' ὅσον ἔθνος τι μορφοῦται, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ὑπὲρ τούτου ἐργασία καθίσταται ἐπιβλητική. Καθότι εἶνε φυσικὸν ἐν τῇ ἀρχῇ νὰ ὑπόκειται εἰς ἀπείρους κινδύνους· δι' ἡμᾶς δὲ ὁ ὑλισμὸς καὶ ἡ ξενολατρεία εἶνε οἱ μᾶλλον ἐπίβουλοι.

Κτυπῶντες κατακέφαλα τὸν ἀπαίσιον καὶ κτηνώδη ὑλισμόν, θὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τῆς ἁγνῆς τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ Χριστιανικῆς θρησκείας πηγῆς ν' ἀντλήσωμεν δροσερὰ νάματα ὑγιαινούσης διδασκαλίας, ἀποβλεποντες οὐχ ἧττον εἰς τὸ μέγα παρελθόν, δι' οὗ ἐξεπροσωπήθη ὅ,τι ἔξοχον, μέγα καὶ ὑψηλὸν ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς κόσμος κατὰ τὴν μακρὰν αὐτοῦ σταδιοδρομίαν εἰργάσατο. Ἱεραὶ παραδόσεις, ἱστορία ἀπαράμιλλος μεστὴ ἐξόχων διδαγμάτων, πολιτισμοῦ ἀρχαὶ ἔκλαμπροι, βίος ποιητικὸς καὶ ἀφελής, φιλοπατρίας ἀριπρεποῦς ἐκλάμψεις, ἤθους ἀγωγὴ καὶ πνεύματος σπανία μόρφωσις, κληροδοτηθέντα τῷ μικρῷ μέν, ἀλλ' εὐγενεῖ ἡμῶν Ἔθνει, ἐπιβάλλουσι τὴν ἐνατένισιν πρὸς τὰ ἀθάνατα πρότυπα τοῦ ἐν ἀκμῇ ἑλληνικοῦ κόσμου, ἅτινα μόνα αὐτὰ δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς τὸ ἡμιληθαργοῦν σῶμα πνοὴν ζωῆς, νὰ καλλιεργήσωσι τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο, ἐξ οὗ ἀνέβλαστον τὰ ἀειθαλέστερα πνευματικὰ ἄνθη: ἰδέαι μεγαλόφρονες, καὶ ἱκανὰ ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς νὰ ὁδηγήσωσι τὴν πατρίδα εἰς τὸ σημεῖον, ὅπερ ὀνειροπόλησαν γενεαὶ ὅλαι ἐν πόνοις καὶ μαρτυρίοις.

Ἰδοὺ ἀκριβῶς ποῦ ἔγκειται ἡ πρώτη ἀρχὴ τῶν σκέψεων ἡμῶν. Ἀνάπλασις καρδιῶν καὶ ρύθμισις ἀκμαιοτέρας καὶ ἑλληνικωτέρας μορφώσεως, εἰσὶ τὰ κέντρα, ἅτινα θὰ δικαιολογῶσι τὴν ὕπαρξιν τῆς «Σάλπιγγος». Ἡ «Σάλπιγξ», ἥτις μοὶ ἀνέθετο νὰ τονίσω τὸ ἐναρκτήριον τοῦ ἀγῶνος σάλπισμα, ἐλπίζω νὰ εἶνε αἰσιόδοξος· οὐδὲ τῇ ἐπιτρέπεται, οὔσῃ μάλιστα ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βίου της, νὰ προσθληθῇ ἀπὸ τὴν φυλλοξήραν τοῦ σκεπτικισμοῦ. Ἐλπίζω ὅτι ἐν τῷ κύκλῳ τῆς δράσεως αὐτῆς θὰ δυνηθῇ, ὅση αὐτῇ δύναμις, νὰ συνεισφέρῃ τὸν ὀβολόν της ὑπὲρ αὐστηρᾶς τηρήσεως τῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων ἐν παντὶ σταδίῳ τοῦ ἐθνικοῦ βίου, ἀποταμιεύουσα ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς ἔργα, προδίδοντα εἰλικρινῆ ζῆλον καὶ πόθον ὑπὲρ ἐρρωμένης ἀντιλήψεως τῶν ἀπέναντι τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ οἰχομένου παρελθόντος καθηκόντων, ἀποκαρτεροῦσα καὶ μηδέποτε ἀπελπιζομένη. Ἡ ἐλπὶς περὶ τῆς πραγματώσεως τοῦ πόθου, τοῦ ὀνείρου τούτου ἃς δίδῃ αὐτῇ δυνάμεις ὑπὲρ λυσιτελοῦς καὶ ἀξίας πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἐργασίας, καὶ ἴσως τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ συμπαθείας προσίδωσι μελλόντων χρόνων στιβαρότεροι ἀγῶνες πνεύματος.

Εἶνε βαρεῖα ἀναμφιβόλως ἡ ἐκτέλεσις τηλικούτων ὑποσχέσεων. Ἀλλ' ἃς προσηλωθῇ ἡ «Σάλπιγξ» μετὰ προσδοκιῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ ἰδανικὸν τοῦτο, ἃς ἐπιμείνῃ, καὶ ἔστω βεβαία ὅτι ἡ εὔτολμος ἐργασία της δεόντως θέλει ἐκτιμηθῇ ὑπὸ παντὸς Ἕλληνος.

Ἀλλὰ μὴ διὰ τούτου ἄρά γε σκοποῦμεν ν' ἀποξενωθῶμεν τῆς ἀλλαχοῦ τελουμένης τεραστίας κινήσεως ἔν τε τοῖς γράμμασι καὶ τῇ ἐπιστήμῃ; Ἀναμφιβόλως τοιοῦτόν τι δὲν ἐφαντάσθημεν· διότι διὰ τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐπιστήμην ὅρια ἐθνικότητος δὲν ὑπάρχουν. Πᾶσα τοιαύτη ἀπόπειρα ἀπομονώσεως θὰ ἦτο πάντῃ ἀδικαιολόγητος. Βεβαίως μυθιστορήματα τοῦ Ponson de Terrail ἢ τοῦ Paul de Koch ἢ τοῦ Zola δὲν θὰ εὕρωσιν οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν· διότι ἐν μέτρῳ μόνον θὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ ξένα, ὅσον πρόθυμον θὰ παράσχωμεν ἐνθάρρυνσιν εἰς ἔργα νέων, μετ' ἐλπίδων ἀσχολουμένων εἰς τὴν θεραπείαν τῶν γραμμάτων. Ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν τόσα ἀνεκμετάλλευτα θέματα ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ βίου, ὥστε νὰ μὴ ἔχωμεν καὶ πολλὴν ἀνάγκην μαρκησίων καὶ βαρώνων, ἵνα μορφώσωμεν ἠθικὸν χαρακτῆρα! Θὰ εἶνε χαρὰ ἡμῶν νὰ παρουσιάζωμεν ἑκάστοτε τὰ δειλὰ ἔργα εὐελπίδων νέων εἰς τὸ πλευρὸν δοκίμων ἀγωνιστῶν τῆς γραφίδος. Ἡ «Σάλπιγξ» μὴ οὖσα σχολαστικὸν ἢ ἄγαν σοβαρὸν περιοδικόν, εὐχαρίστως θὰ παρέχῃ τὰς στήλας της εἰς νέα πρωτότυπα ἔργα, ἀρκεῖ ὁ σκοπὸς αὐτῆς νὰ ἐπιτυγχάνηται, ἀρκεῖ νὰ ἀποβλέπωσι τὰς προσφιλεῖς καὶ εὐγενεῖς τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς παραδόσεις, νὰ μὴ ζοροῦσι τὴν συνείδησιν δι' ἀμφιβόλου ἠθικῆς πορισμάτων. Ἡ «Σάλπιγξ» δὲν ἔρχεται μὲ ἀπλήστους ἀπαιτήσεις· ἔρχεται μὲ ἐλπίδας χρυσᾶς, ῥοδινάς, θερμάς, ἔρχεται μὲ τὴν ἀγνὴν ἐπιθυμίαν, νὰ μὴ αὐξήσῃ ἁπλῶς κατὰ ἓν τὰ περιοδικά, παρερχομένη ἄνευ σκοποῦ, ἄνευ ἀξίας· καὶ θὰ εἶνε εὐτυχής, διότι ἡ ἀπήχησις τῶν ἰδεῶν της θὰ ῥθάνῃ εἰς μέγαρα καὶ ὑπόγεια, εἰς ἐλευθέρους καὶ δούλους, εἰς μεγάλους καὶ μικρούς. Ἔσται ὑπερτάτη διὰ τὴν «Σάλπιγγα» ἱκανοποίησις ἂν δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παραγωγὴν ἔργων, ἀξίων τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἰδιορυίας· εὐτύχημα, πρὸ τοῦ ὁποίου μία συνενοῦται ἤδη ἐγκάρδιος εὐχή, ὑπὲρ πλήρους εὐδοκιμήσεως καὶ ὑπὲρ γενικῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ μορφωτικοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἑλληνοπρεποῦς πορείας της.

Τύχῃ ἀγαθῇ. Κ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Τὸ δῶρο τῆς καρδιᾶς

Βοΐζει ὁ λόρος τῶν Νυμφῶν
ἀπὸ τῶν πυροβόλων τὰς βροντάς,
ἀντηχεῖ ἡ πόλις ἐκ φαιδρῶν
ἤχων μουσικῆς καὶ ἀπὸ φωνάς,
φαιδρὰ μηνύματα γλυκειᾶς
πρωτοχρονιᾶς.

Καὶ ἐγὼ δῶρον ὁ φτωχὸς κανένα
δὲν ἔλαβα· μιὰ δὲν ἄκουσα εὐχὴ
χαρούμενη· ἐνῶ ἐγὼ γιὰ σένα
ἔστειλα ξάδελφη μου, μὲ τὴν αὐγή
μὲς ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια προσευχὴ
εἰς τὸν Θεὸν θερμή.

Ἀλλ' ἃς ἐλπίζω· ποῖος ἠξεύρει
μὲς στὸ σακοῦλι του τί τάχα φέρει
ὁ νέος χρόνος· μὲ τὴν ψυχὴ
ἀπὸ ὄνειρα γλυκὰ γεμάτη
ἃς θαρρῶ ἐνθύμησι μικρὴ
πῶς θὰ δώσῃς μὲ ἀγάπη.

— Ἔλα πρόσφερέ μου μικρόν τι δῶρο
μὰ ὅ,τι νἆναι· ἀρκεῖ πῶς σὺ μόνο
τὸ δίδεις, διὰ νὰ γίνῃ στὸ λεπτό
διαμάντι ἀτίμητο καὶ ἀστραφτερό.
γιὰ νὰ σκορπίζῃ λάμψες στὴ καρδιά μου
στὴ μνήμη, στὴ ματιά μου.

Καὶ ἡ κόρη αἴφνης χαρωπὴ
μὲ πονηρὸν βλέμμα μὲ θωρεῖ
καὶ ὁμιλεῖ.
Ἄλλοι ἂν συνειθίζουνε εὐχὲς
λόγια καὶ παρακάλια καὶ πολλὲς
νὰ κάνουν δεήσεις, ὡς ἀγάπης δεῖγμα·
ἂν τὰ δῶρα ἀγοράζουν μὲ τὸ χρῆμα
εἰς τοῦ Ἑρμοῦ τὸ δρόμο,

Πλὴν ἄλλο αἰώνιο ἡ καρδιὰ
ἔχει ἀγνό, χαριτωμένο δῶρο
ποῦ χίλιες χάρες παντοῦ σκορπᾷ
ὅταν εἰς τὰ χείλη ἀνθεῖ·
τὸ *φιλί*.

1891 **Δάφνις.**

Χαίροντες δημοσιεύομεν κατωτέρω, ὡς πρωτόλειον τακτικῆς συνεργασίας, τὸ εὐμενῶς ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκ Μόσχας θερμοῦ φιλέλληνος κ. Ἰω. Πετρῶφ ἀποσταλὲν τῇ «Σάλπιγγι» ποίημα, ὅπερ ἀποτελεῖ μέρος μεγάλου ἀνεκδότου ἱστορικοεθνολογικοῦ ἔργου του τοῦ «Ἄτλαντος τῆς Μακεδονίας». Μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως καταχωροῦμεν τὰς πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ στροφάς, ἐκτιμῶντες τοῦ συμπαθοῦς φίλου τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα. Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΓΛΥΚΥ ΟΝΕΙΡΟΝ

(Σελὶς ἐκ τοῦ **Μακεδονικοῦ ἄτλαντος**)

Γεμάτος ἀπὸ ὄνειρα γλυκὰ καὶ περασμένα
Τὸ δόλιο Πράβι δράβαινα μὲ μάτια δακρυσμένα,
Καὶ 'στὸ νεκρὸ καὶ ἥσυχο ἐκεῖνο τὸ γεφῦρι
Ἀναστημένο ἔβλεπα τοῦ Νίκου τὸ τσαντῆρι.
Τὸν Νικοτσάραν ἔβλεπα, κρατοῦντα τὸ μηλιόνι
Ζωσμένο δαμασκὶ σπαθὶ καὶ φουστανέλλα χιόνι.
Χρυσᾶ τσαπράζια βρόνταγαν 'στὰ στήθεια τὰ δροσᾶτα
Καὶ 'στὸ 'ψηλό του τὸ κορμὶ ἀνέμιζε φλοκάτα.
Τὸ φάντασμα παράτησε τὸ ἔνδοξό του μνῆμα
Κ' ἦλθε θλιμμένο κι' ἄφωνο μὲ τὸ γοργό του βῆμα...
Ἀ'στὴ γέφυρα πλησίασε τὴν ἄλυσσο νὰ σπάσῃ
Καὶ 'στὴν Μακεδονία του ξιφήρης ν' ἀπεράσῃ.
Γιὰ μιὰ ἐξύπνησαν παντοῦ, Κασσάνδρα καὶ Ῥουμέλη
Καὶ ἄρχισε τὴν ἐκδρομὴν ν' ἀθάνατο τ' ἀσκέρι...

Ἰω. Πετρῶφ ἐκ Μόσχας

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Διήγημα τῶν Φώτων

Ἐξημέρωνεν ἡ κατ' ἐξοχὴν θαλασσινὴ ἑορτὴ τῶν Φώτων. Ἦτο σχεδὸν νύξ· μόλις πρὸ ὀλίγου τὸ ὀξὺ λάλημα τοῦ ἀλέκτορος προεσήμανε τῆς κροκοπέπλου οὐρανίας θεότητος τὴν αἰδήμονα ἐμφάνισιν, ὅτε ἤρξαντο τὴν γραφικὴν ἑορτάσιμον ἐνδυμασίαν φέροντες νὰ συρρέωσι διὰ τῶν στενωπῶν, ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου μὲ τὰς οἰκογενείας των οἱ ἁπλοῖ καὶ φιλόθρησκοι νησιῶται, εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεομήτορος. Ἦσαν οἱ πλεῖστοι διὰ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐπήγαιναν νὰ προσευχηθοῦν εἰς τὸν Θεὸν τῆς Ἀγάπης ὑπὲρ τοῦ ταξειδίου ὅπερ θὰ ἔκαμνον πέραν, εἰς γῆν ξένην, ἄφιλον, ὡς καὶ ὑπὲρ ἐκείνων, οὓς τὸ κῦμα ὠργισμένον ἔφερε μακρὰν, πολὺ μακρὰν τῆς πατρίδος των, ἵνα τοὺς θάψῃ κάτω, εἰς τὰ ἀνήλια βάθη τῆς ἀπίστου φίλης των.

Εἶχεν ἐγγίσῃ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν συχνοὶ θὰ ἠκούοντο καὶ πάλιν οἱ ἀσπασμοὶ τοῦ χωρισμοῦ καὶ εὐρέα θ' ἀνετάννυντο τὰ ἱστία εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων, ὠθούντων τὸ μικρὸν σκάφος πρὸς τὸ πέλαγος, ὅπου μετὰ δυσκολίας θὰ ἠδύνατο μετ' ὀλίγον νὰ διακρίνῃ ὁ ὀφθαλμὸς τὰς προσφιλεῖς μορφάς, ἃς κατευόδου πρὸ ὀλίγου μὲ τόσους γλυκεῖς πόθους, μὲ τόσας ῥοδινὰς ἐλπίδας!

Ὁ κώδων τοῦ ναοῦ, τὸ γλυκὺ αὐτὸ ἐγερτήριον τῶν χωρίων, ὅπερ ἑκάστοτε καλεῖ μὲ τὴν χαρμόσυ-

νον κροῦσίν του τὰς ψυχὰς εἰς ἕνωσιν ἐν τῷ εὐκτηρίῳ οἴκῳ τῆς Εἰρήνης καὶ Ἀγάπης, ἀντήχει ἔτι ἐκ τῶν παλμωδῶν κινήσεων. Τὸ ἐκκλησιδιον, ἦτο τὸ μόνον ἐνοριακόν· κομψόν, κατάλευκον, ἐγείρεται χαριέστατα εἰς τὴν κλιτὺν τοῦ βραχώδους κώνου, ἐφ᾽ οὗ εἰσὶν ἐρριμένα, ὡς μεγάλαι χιονοβολαί, λευκὰ λευκὰ τὰ πλινθόκτιστα οἰκήματα τῶν νησιωτῶν, τὸ ἓν ἐγγύτατα τοῦ ἄλλου, μὲ τὴν αὐτὴν πολλάκις εἴσοδον, καὶ ἕτερα ὑπεράνω, κάτωθεν, οἱονεὶ ἀλληλοκρατούμενα.

Ἡδυτάτη ἠρεμία ἐδέσποζε τὴν ὥραν ἐκείνην ἐν τῇ μικρᾷ νήσῳ. Ἔξω, ποῦ καί που βῆμα μονότονον ἐπλατάγιζεν ἐπὶ τῶν λίθων, ἐν δὲ τῷ ἁγίῳ ἀσύλῳ σιγή, προκαλοῦσα τὸν σεβασμὸν καὶ νύττουσα μυστηριωδῶς τὴν καρδίαν διέθετεν τοὺς ἐν αὐτῇ εἰς συγκινητικὰς ἐκστάσεις ἃς διέκοπτον μόνον, σιγαναὶ αἱ δεήσεις τοῦ ἱερέως.

Μεταξὺ τῶν τακτικώτατα προσερχομένων ἦν καὶ ἀγαθός τις γέρων, παλαιὸς ἐπίτροπος τοῦ ναοῦ.

Τὸν ἐφώναζον ὅλοι μπάρμπα-Μαθιό, ἦτο δὲ εἰς τὴν νεότητά του εἷς τῶν ἀτρομήτων ἐκείνων ναυτῶν, ὧν καὶ σήμερον ἔτι ἡ φήμη διασαλπίζει μεθ᾽ ὑπερηφανίας τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὴν ζωηρότητα.

Ὁ γέρων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λείψῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην· καὶ προσήρχετο ὁ μπάρμπα Μαθιὸς στηριζόμενος ἐπὶ τῆς κυρτῆς ῥάβδου του, ὅτε περιχαρὴς καὶ ζωηρὰ φωνὴ τοῦ ἀνακόπτει τὸν δρόμον.

— Καλὴ μέρα! μπάρμπα Μαθιέ, καὶ εἰς ἔτη πολλά, νὰ χαίρεσαι τὰ παιδιά σου...

— Εὐχαριστῶ, παλικάρη μου, εὐχαριστῶ χρόνο καλὸ νἄχῃς...

— Ἔ! ὁ Θεὸς εἶνε μεγαλοδύναμος καὶ πονετικός... Μὰ κἄτι μονάχο σὲ βλέπω: Τὴν Βαγγελιώ σου τέτοια μέρα τὴν ἀφῆκες χωρὶς ἐκκλησιά;

Ὁ γέρων προσεποιήθη ὅτι δὲν καλοήκουσεν καὶ ἔκυψεν ἀδιαφόρως τὴν κεφαλήν· ἀλλ᾽ ἡ ὠχρότης τόσον πολὺ εἶχεν ἀλλοιώσῃ τὴν πρὸ ἡμερῶν μόλις ζωηρὰν φυσιογνωμίαν του, ὥστε δὲν ἐπετρέπετο ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἀπάντησις ἀπεκρύβη σκοπίμως. Μυστική τις ἀνησυχία πράγματι τὸν ἐτάραττεν. Αἱ ἀπαντήσεις σου τώρα ἦσαν ὀλιγόλογοι καὶ ξηραί, ἐνῷ ἄλλοτε ἡ φωνή του μὲ τὸ φύσει ἀστεῖον ὕφος συνδυαζομένη, ἦτο ξακουστὴ εἰς ὅλο τὸ νησί. Ἀλλ᾽ ὁ νέος ἀκόμη πονηρότερος, ἔστρεψε ἀμέσως τὴν ὁμιλίαν, ἀγγέλων τὴν ἀναχώρησιν τινων συμπατριωτῶν.

— Τὸ βράδυ φεύγουνε καὶ δυὸ καινούργια καΐκια. Τοῦ Τσακάρα καὶ τοῦ γυιοῦ τῆς Μαργῶς πέρα στὰ Ἄσπρα χώματα. Τὴν κακομοίρα! τί λύπη ποῦ θὰ τὴν ἔχῃ...

— Γιὰ ποῦ θὰ σαλπάρῃ;

— Γιὰ τὸ Ταϊγάνι μὲ εἴκοσι τόνους μπόρευμα.

— Ε! ἂς πάῃ στὸ καλό. Καιρός του ἦταν ν᾽ ξανοιχτῇ...

Καὶ ἐλαφρὸς στεναγμός, ὃν ἀπέδωκεν εἰς τὴν κόπωσιν, ἀφῆκε νὰ συμπληρώσῃ τὴν φράσιν του.

Εἶχον ἤδη φθάσει εἰς τὴν ἐκκλησίαν· διεκόπησαν ἑπομένως αἱ πρωϊναὶ εἰδήσεις πρὸς μεγάλην χαρὰν τοῦ γέρο-Μαθιοῦ.

Τὸν ἀτυχῆ γέροντα! Προκειμένου ἢ νὰ ἐκθέσῃ τὴν κόρην του ἢ νὰ ψευσθῇ, προσεποιήθη τὸν κωφόν. Ὦ! ἦτο φοβερὰ διὰ τὸν γέροντα δοκιμασία ὅ,τι εἶχε μάθει διὰ τὴν κόρην του. Καὶ εἰσήρχετο εἰς τὸν ναὸν μὲ ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς παρηγορούμενος μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα, τῆς κατ᾽ εὐχὴν διευθετήσεως τῆς ἐνοχλούσης αὐτὸν ὑποθέσεως, καίτοι ἐγνώριζεν ὁ γέρων Μαθιὸς πόσον ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης εἶνε ἰσχυρὰ καὶ πλειστάκις ἀκατάβλητος.

* * *

Ἡ νεωτάτη κόρη τοῦ Μπάρμπα Μαθιοῦ ἦτο ἐκ τῶν ὡραίων ἐκείνων ἀνθέων ἅτινα σχεδὸν ἄγνωστα θάλλουν ἐν θελκτικῇ καλλονῇ εἰς τὰ βουνά. Ἡ φύσις εἶνε δι᾽ αὐτὰ ἡ μόνη δύναμις, ἥτις τὰ στολίζει μὲ τὰ θελκτικώτερα δῶρα. Ὑπάρχουν καὶ εἰς τὰς πόλεις καλλονάι — ὡς τὰς λέγομεν — ἀλλ᾽ ἡ τέχνη ἀδυνατεῖ νὰ τὰς ὑψώσῃ ὑπεράνω τῆς συνήθους πλαστικότητος. Διὰ τοῦτο ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἀγοράζουν ἀρώματα, οὔτε ζωγραφίζουν τὰ πρόσωπα, οὔτε τοὺς θαλάμους εἰς βαρύοσμα ἐκ ποικίλων ἀρωμάτων καὶ εἰδῶν μετατρέπουσιν ἐργαστήρια χημικῶν συσκευῶν.. ὡραιότητος, ἐνέχει ἡ καλλονὴ βοηθουμένη καὶ ἀπὸ τὴν ἀφέλειαν καὶ ἁπλότητα γλυκύτητα, ἣν ἀδυνατοῦν νὰ χορηγήσωσιν οἱ ἐπιτετηδευμένοι τρόποι τῶν τῶν Ἀθηναϊκῶν *saloriῶν*.

Ἡ Βαγγελιὼ ἦτο εἷς τῶν ἀγνοτέρων τύπων τελείας ὡραιότητος. Οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ στόμα της δὲν ἐνέπνεον κοινὰ αἰσθήματα. Ἦτο εὐτυχής· καὶ ὅλοι τὴν ἀγαποῦσαν διότι ἦτο καταδεκτική, ἀθῶα, γλυκεῖα καὶ ἐναβρυνόμενοι οἱ ἀγαθοὶ νησιῶται, εἰς πάντα ξένον θέλοντα νὰ λάβῃ ἰδέαν τῆς φημιζομένης ὡραιότητος τῶν γυναικῶν τῆς νήσου, τὴν Βαγγελιὼ ἀνέφερον μετὰ θαυμασμοῦ.

Μητέρα δὲν εἶχεν· ὁ πατέρας της ἦτο πλέον γέρων. Διὰ τὸ σπῆτι αὐτὴ ἦτο τὸ πᾶν. Ἀλλ᾽ ἑκάστη ἡλικία ἔχει τὰς ἀνάγκας της τὰς ἀπαιτήσεις της. Ἡ Βαγγελιὼ ἦτο ἤδη 17 ἐτῶν κόρη· μία δὲ κόρη εἰς τοιαύτην ἡλικίαν—καὶ μικροτέραν ἔτι διὰ τὰ χωρία—δὲν ζῇ μόνον διὰ νὰ γνέθῃ, νὰ τρώγῃ καὶ νὰ κοιμᾶται. Ὑπάρχει ἔμφυτον ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἓν αἴσθημα ὅπερ ἐξωραΐζει καὶ συμπληροῖ τὴν ὕπαρξίν του· ὁ ἔρως. Καὶ εἰς τὰ χωρία ὁ ἔρως εἶνε πολὺ διάφορος τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι. Τὴν Βαγγελιὼ πολλοὶ ἠγάπων· ἀλλ᾽ ἐκείνη ἕνα καὶ μόνον ἀπό τινος συνεπάθει· τὸν Πέτρον. Αἱ οἰκίαι των ἦσαν στὸ *πλάϊ*· τὰ παράθυρα σχεδὸν ἐφήπτοντο· μαζῆ ἀνετράφησαν καὶ μαζῆ ἔπαιζον. Ἦτο ὀλίγα μόνον χρόνια μεγαλείτερός της. Μόλις δὲ τὸν παρελθόντα Σ)βριον εἶχεν ἐπιστρέψει ἐκ διετοῦς ταξειδίου, ἵνα ἴδει τοὺς οἰκείους του, τὸ ἀγαπημένο νησί, ὡς συνειθίζεται παρὰ τοῖς ναυτικοῖς, οἵτινες παραμένουσιν ἐπὶ τρεῖς περίπου μῆνας ἵνα παρέλθουν οἱ βίαιοι κλύδωνες τῆς Μαύρης θαλάσσης, καὶ ἅμα *ἀγιασθοῦν τὰ ρερὰ*, εὐθὺς *σαλπάρουν*, τῶν ἀνέμων καθισταμένων κανονικωτέρων. Ἐπρόκειτο δὲ καὶ αὐτὸς ἅμα τῇ ὑπὸ τοῦ ἱερέως καταδύσει τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ν᾽ ἀπάρῃ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀπὸ παιδιὰ ἐγνωρίζοντο, καὶ Κύριος οἶδε, ὅτε ἦγον τὴν

ἡλικίαν εἰς ἣν ὅλα συγχωροῦνται, ἂν ὅ,τι σήμερον ἐφοβοῦντο νὰ πράξωσι δὲν τὸ εἶχον ἐκτελέσει ἐν τῇ ἀθωότητί των· πόσους ἀφελεῖς ἐναγκαλισμοὺς καὶ φιλήματα δὲν θὰ εἶχον ἀνταλλάξει! τώρα ὅμως ἤλλαξαν τὰ πράγματα· τὸ βλέμμα τοῦ πατρὸς παρενετίθετο ἐμπόδιον καὶ ἡ θέλησίς του φραγμὸς ἀνυπέρβλητος.

Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ Πέτρου, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ Βαγγελιὼ εἶχε γίνῃ πολὺ ὡραία· τίποτε δὲν τῆς ἔλειπε· ἀλλὰ καὶ ἐκείνη εὕρισκε μεγάλην διαφορὰν καὶ ἰδίως χάριν καὶ εὐμορφιὰν εἰς τὸν Πέτρον. Αἱ ἀμοιβαῖαι αὗται ἐκτιμήσεις των ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐπιφέρωσι καὶ ἀμοιβαίαν ἀγάπην· Ἐν ὅμως μέγα ἐλάττωμα εἶχεν ὁ Πέτρος κατὰ τὸν πατέρα τῆς Βαγγελιώς· ἦτο πολὺ ἀσυλλόγιστος· ἦτο *παιδὶ* ἀκόμα. Ἔπερνε ὅλα τὰ πράγματα ἀψήφιστα. Τὴν οἰκογένειάν του τὴν εἶχε ζημιώσει ἐμπορικῶς φοβερά. Καὶ τὸ ἐλάττωμα αὐτὸ τῆς ἀπερισκεψίας δὲν τὸν ἐκράτει διόλου ὑψηλὰ ἐν τῇ ὑπολήψει τοῦ πατρός.

— Ἀ! ἔλεγεν ὁ γέρων· τὸ παιδὶ αὐτὸ κακὴ μοῖρα θἄχῃ· παίξεις, Βαγγελιώ μου, μὲ τὴν τύχη; Ἂν τὸν εἶχα γυιό, δὲν θὰ τὸν εἶχα ἔτσι μάθει· μπᾶ! ἡ ζωὴ θέλει φρόνησι.

Καὶ ἡ Βαγγελιώ, ἐστενοχωρεῖτο διὰ τὰς αὐστηρὰς κρίσεις τοῦ πεπειραμένου πατρός. Ἡ ζωὴ θέλει φρόνησι! Ἀλλὰ τότε, ἐσκέπτετο, μὲ αὐτὰς τὰς ἰδέας του, ἡ ἀγάπη της τί ἐγένετο; Πρός τι αἱ ὑποσχέσεις της, τὰ κρυφομιλήματα τοῦ Πέτρου, τὰ ὄνειρα ἅτινα ἔβλεπε μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμούς, ὅτι θὰ ἔπερνε τὸν Πέτρον καὶ ὅτι θὰ ηὐτύχουν διὰ τῆς ἀμοιβαίας συμπαθείας των;

Ἓν ἀπόγευμα, κατὰ τὰ *σουρπώματα*, ἡ Βαγγελιὼ ἐκίνει τὴν ρόκαν της εἰς τὸ *πεζοῦλι* τῆς μέσα αὐλῆς της. Ἀπὸ τὴν μικρὰν πλαϊνὴν θύραν ὁ Πέτρος εἶχε κατὰ τὸ ἥμισυ, διὰ κάθε ἐνδεχόμενον, προβάλλει τὸ σῶμα καὶ ὡμίλουν, ἀδιάκοπα σχεδὸν μειδιῶντες ἐκ χαρᾶς.

— Θὰ μοῦ τὸ πῇς Πέτρο αὐτὸ τὸ χρυσὸ μυστικό; ἔλα! πές μου το, μὴ με βασανίζῃς.

— Μὰ τί ὠφελεῖ νὰ σοῦ τὸ πῶ; Θὰ λυπηθῇς περισσότερο ἅμα τυχὸν καὶ δὲν γίνῃ. Γιατὶ λοιπὸν νὰ τὸ μάθῃς;

— Ἀ! κακὲ, θέλεις νὰ ξεφύγῃς... Ἔννοια σου, Πέτρο...

Ἤτο ἡ τελευταία φράσις ἀπὸ τὰ ἀφελῆ ἐκεῖνα καὶ χαρίεντα *κακιώματα*, τὰ ὁποῖα γίνονται ἴνα ἔτι μᾶλλον ἐξαρθῇ ἡ ὡραιότης καὶ ἡ χάρις τοῦ προσώπου. Ἀλλ᾽ ὁ Πέτρος δὲν ἀργεῖ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ.

— Ἔ! Βαγγελιὼ καὶ νὰ ἤξερες τί πόνο μοῦ φέρνουν τὰ λόγια σου καμμιὰ φορά! Ἅμα θυμᾶμαι ὅτι σύ, ἡ ἴδια, μοῦ εἶπες πῶς μπορεῖ νὰ σὲ ξεχάσω ὅταν πάω στῆς μεγάλαις πολιτείαις, πῶς ἄλλη γυναῖκα θὰ μπορεῖ ν᾽ ἀπαποσκεπάσῃ τὴν ἐμορφάδα σου καὶ νὰ μὲ ἀποπλανέσῃ, ἀνατριχιάζω· ἅμ᾽ αὐτὰ μοῦ πλήγωσες τὴν καρδιά. Καὶ ὅμως δὲν θύμωσα· σὺ τώρα ἄδικα γιατὶ θυμώνεις δὲν σοῦ λέω τὸ μυστικό. Ἄφησε μεθαύριο ποῦ θὰ ἁγιάσουν τὰ νερὰ νὰ σοῦ τὸ 'πῶ. Μὴ βιάζεσαι τώρα δὲν εἶνε καιρός. Γιὰ δέμε...

Ἡ Βαγγελιὼ στρέφει ἥσυχα—ἥσυχα τὴν κεφαλήν της, τὴν ὁποίαν εἶχε σκυμμένην στὴ ρόκα, καὶ βλέπει τὸν Πέτρον φέροντα τὴν χεῖρα ὀλίγον ἄνωθεν τῆς καρδίας, εἰς τὴν ἔξω τσέπην, ἥτις ἐφαίνετο ὀγκουμένη.

— Ἀπὸ 'δῶ μέσα θ' 'βγῇ τὸ μυστικό, τῆς λέγει.

Ἡ Βαγγελιὼ δὲν ἠννόει τίποτε· ἠσθάνετο ὅμως ἐνδομύχως τὴν εὐχαρίστησιν ἐκείνην, ἣν αἱ κόραι ἐνίοτε ἐκδηλοῦσιν ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ θυμοῦ, θυμοῦ ὅλως ἀκάκου καὶ θελκτικοῦ.

— Δέν πειράζει, περιμένω. Μὰ ἂν ὁ πατέρας πῇ τὸ ναί, θὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ νησί;

— Ἀ! ποτέ. Ἐγὼ νὰ φύγω ποῦ μπορῶ γιὰ χατῆρι σου νὰ μείνω ἐδῶ παντοτεινά; Ἡ μάνα μου μὲ ἀγαπάει καὶ δὲν θὰ πῇ λόγο. Ἔπειτα στέλνω ἕνα γράμμα πέρα 'κεῖ κάτω ὅτι ἀρρώστησα καὶ νὰ πάρουν τὸ πρᾶμμα ὡς ποῦ νὰ κομμισάρω ἀπὸ τὴν μεγάλη ἀποθήκη τὴν παραγγελιὰ τῆς Βεγγάζας. Ἐγὼ δὲν φεύγω· ἀλλὰ τοῦ πατέρα σου τὰ *μοῦτρα* καθόλου δὲν μοῦ ἀρέσουν. Χθὲς τὸ πρωὶ ἔλεγε στὸν καφενὲ τοῦ Γράτσα πῶς εἶμαι ἕνας ζουρλὸς καὶ τίποτ' ἄλλο. Μὰ ἐμένα δὲν μὲ μέλει. Φθάνει μόνον σὺ νὰ μὲ ἀγαπᾷς καὶ ἂς λέγουν ὅ,τι θέλουν.

— Καὶ σοῦ πέρασε τάχα ποτὲ ἀπὸ τὸ μυαλὸ ὅτι δὲν σὲ ἀγαπῶ;

— Ἐμένα, Βαγγελιώ μου; ἅμ' ἂν ἤτανε τέτοιο πρᾶγμα, ἔ, δὲν θὰ μὲ ἔβλεπες ἐδῶ κάθε ὥρα καὶ λιγάκι. Ἔλα, ἄφησε αὐτὰ τώρα...

Οὕτως ἤρεμοι καὶ γλυκεῖαι παρήρχοντο αἱ ἡμέραι· ἤλπιζον ὅτι τὰ στέφανα τοῦ γάμου μὲ τὴν εὐχὴν τῶν γονέων των θὰ τοὺς ἤνωνον διὰ παντὸς καὶ στενώτερον, ὡς εἶχεν ἤδη ἑνώσει τὰς ψυχάς των ἡ πρὸς ἀλλήλους θερμὴ ἀγάπη. Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἶχον ἑνωθῇ διὰ τοῦ ἀρρηκτοτέρου, τοῦ ἁγνοτέρου συνδέσμου. Ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ὅμως ἀκόμη. Κάνεις σχεδὸν δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἀνεπτύχθη τόσον βαθὺ αἴσθημα μεταξὺ τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Βαγγελιῶς, καίτοι τὰ γραίδια τῆς γειτονιᾶς, εἶδος αὐθαδῶν *ρέπορτερ*, διέδιδον *κοτσομπολήματα* καὶ δι' αὐτούς. Ἀλλ' ἤλπιζον οἱ ἀγαπώμενοι, καίτοι ἐφοβοῦντο· τὰ Φῶτα ἐν τούτοις ἐπλησίαζον· εἶχεν ἀνατείλει ἡ προπαραμονὴ καὶ ἡ Βαγγελιὼ λάμπουσα ἐκ χαρᾶς ἐτριγύριζε τὴν οἰκίαν. Πῶς ἀνέμενε τὴν ἡμέραν τῶν Φώτων! Τὸ μυστικὸν θὰ ἀπεκαλύπτετο καὶ ἴσως μαζῆ μὲ ἐκεῖνο ἡ εὐτυχία της.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ

Εἶχεν ἤδη δύσει ὁ ἥλιος τῆς πέμπτης ἡμέρας τῆς Δημιουργίας, ἡ δὲ νὺξ ἠρεμοῦσα, μυστηριωδῶς ἐκυοφόρει τῆς ἕκτης τὸ φῶς· ἡ ἀηδὼν τῆς Ἐδέμ, ἡ ἐράστρια αὐτῆ των ἀγρυπνιῶν, μέλπουσα τὸ ἄσμα

τῆς Δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν κρυσφηγέτων αὐτῆς, ἐξύμνει ὡς θεσπέσιος μελῳδὸς τὸ μυστήριον ταύτης καὶ ἐκελάδει τὸν φωτισμὸν τῆς ἀνατολῆς. Ὁ φωστὴρ τῆς ἡμέρας, ρίψας ἀπὸ τοῦ παγχρύσου δίσκου αὐτοῦ φωτοβόλους ἀκτῖνας, ἐναπέθετο ἠρέμα, ὡς ἔξοχος χρυσοχόος, ἐπὶ τῶν φυλλωμάτων τοὺς δροσεροὺς μαργαρίτας, καὶ διφρηλατῶν διὰ τοῦ περιπνόου ἅρματος αὐτοῦ εἰς τοὺς Οὐρανίους θόλους, ἐν πάσῃ τῇ ἡγεμονίᾳ αὐτοῦ ἀνήγγελε τὴν ἕκτην ἡμέραν, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ δημιουργηθῇ ὁ Ἄναξ τῶν ἐπιγείων κτισμάτων.

Εἶχον συντελεσθῇ ταῦτα, διὰ μόνου τοῦ λόγου τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἀπὸ τοῦ Οὐρανίου αὐτοῦ θρόνου, ὃν κυκλοῦσι στρατιαὶ Ἀγγέλων, τὰ δὲ Χερουβεὶμ καὶ Σεραφεὶμ ὑμνοῦν καὶ δοξάζουν, καίοντα τὸν λίβανον τῆς Ἀθανασίας, εἶδεν ὅτι καλὰ εἰσὶ τὰ κτίσματά του. ρεμβάζων δὲ ἐπὶ τῇ δημιουργίᾳ τούτων, ἀφ' ὧν ἔλειπε τῆς μεγαλειότητος τὸ κῦρος, εἶπε : Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ ὁμοίωσιν, ἵνα ἄρχῃ πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς»— καὶ ἐποίησε τὸν Ἀδὰμ ἐκ τοῦ χοός.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν εἶνε δημιουργὸς τοῦ ἀνθρώπου μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ θεμελιώδους κοινωνικοῦ νόμου, ἐμφυτεύσας ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μετὰ τῶν ὁμοίων κοινωνίαν (Devoti jus canon, univ. Proleg G. 1— § 1 (Tom. 1. P. 1) § 9 P. § 10 P. 11). Ἰδὼν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ κατὰ τὰς βουλὰς αὐτοῦ νὰ πληθυνθῇ καὶ πληρώσῃ τὴν γῆν καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ δώσῃ διὰ ταῦτα βοηθὸν αὐτοῦ, «οὐ καλὸν εἶναι, εἶπε, τὸν ἄνθρωπον μόνον—ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτὸν» (Γεν. Κεφ. Β. 18) καὶ ἐποίησε τὴν γυναῖκα, ἐκ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ Ἀδὰμ κοιμωμένου, ὅστις ἀφυπνισθεὶς, ἐχαιρέτησε ταύτην, ὡς σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν αὐτοῦ. Καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ὁ πνευματικὸς ἀρραβὼν τοῦ Ἀδὰμ μετὰ τῆς Εὔας· οὕτω συνετελέσθη ἡ δημιουργία διὰ τῆς κτήσεως τῶν πρωτοπλάστων γονέων, οὓς ἔθετο ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς Ἐδέμ.

«Ἐκεῖ, ἐν τῇ μονήρει Ἐδὲμ, ἔνθα ἡ ἠρεμία ἀποκαλύπτει τὰ μυστήρια τῆς Δημιουργίας, παρίστανται δύο ὄντα μορφῆς εὐγενοῦς, ἀναστήματος ὑψηλοῦ καὶ κανονικοῦ ὡς τῶν ἄυλων πνευμάτων· ἐν τῇ δόξῃ τῆς ἀρχεγόνου γεννήσεως αὐτῶν μεγαλοπρεπὴς γυμνότης καλύπτει αὐτὰ—εἰσὶν οἱ κυρίαρχοι τοῦ νέου σύμπαντος τούτου ἐπαξίως—ἐκ τῶν ἐνθέων βλεμμάτων αὐτῶν, ἐξαστράπτουν τὰ κτίσματα τοῦ δεδοξασμένου Δημιουργοῦ, ἐν αὐτοῖς διαλάμπουσιν ἡ ἀλήθεια, ἡ σοφία, ἡ ἱερότης αὐστηρὰ καὶ ἁγνὴ, ἀρεταὶ ἀφ' ὧν ἀπορρέει τὸ πραγματικὸν τοῦ ἀνθρώπου κράτος· ἀλλ' ὅμως, τὰ ὄντα ταῦτα, ἅτινα ἐπλάσθησαν ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ, οὐχὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ συγχρόνως ὡς τὰ λοιπὰ κτίσματα, ἀλλ' ἔργῳ καὶ τὸ ἓν κατόπιν τοῦ *ἄλλου*, ὡς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἅπαν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ στελέχους, διαφέρουν ἀπ' ἀλλήλων ὡς τὰ γένη αὐτῶν—ὁ μὲν ἐπλάσθη μεγαλόσχημος καὶ ἰσχυρὸς, ἡ δὲ ἐκτίσθη ἁβρὰ καὶ ἐπίχαρις— ἐκεῖνος ὡς μόνος Θεὸς — αὕτη ὡς Θεὸς ἐν αὐτῷ· τὸ μέτωπον ἐξέχον, ὁ ὀφθαλμὸς μετάρσιος τοῦ πρώτου, ἐξαναγγέλουσι τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν — ἡ ὑακινθίνη κόμη διχαζομένη, ἐξαπλοῦται ἐν πλοκάμοις ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ εὐρύθμως, χωρὶς νὰ κυμαίνηται κατωτέρω τῶν εὐρέων ὤμων αὐτοῦ· τοὐναντίον ἡ βοηθὸς αὐτοῦ, ἀφίνει νὰ κατέρχωνται ὡς κεχρυσωμένη καλύπτρα οἱ μακροὶ βόστρυχες, ἐπὶ τῆς ὀσφῦος αὐτῆς, ἔνθα σχηματίζουσι τοσούτους δακτυλίους ἰδιορρύθμους· οὕτως κυρτοῦνται τὰ τρυφερὰ κλήματα τῆς ἀμπέλου περὶ ξυλίνου στηρίγματος, εὐκλάστου συμβόλου τῆς ὑποταγῆς, ἐν ᾗ ἐπλάσθη ἡ κοινὴ μήτηρ ἡμῶν — ὑποταγῆς εἰς λίαν ἐλαφρὸν σκῆπτρον — εὐπειθείας, ἀποδοθείσης μᾶλλον, παρὰ ἀπαιτηθείσης παρὰ τούτου—βασιλείας, παραχωρηθείσης οἰκείᾳ βουλήσει, ἀλλ' ὅμως ἀκουσίως—παραχωρηθείσης μετὰ μετριόφρονος ὑπερηφανείας καὶ τίς οἶδεν ὑπὸ τίνα προθεσμίαν ἐρωτικὴν, πλήρη φόβων καὶ θελγήτρων· οἱ πρωτόπλαστοι δὲν ἔκρυψαν τὴν γυμνότητα αὐτῶν· πᾶσα ἔνοχος αἰδὼς, ἣν ἄγνωστος τότε — ὦ θύγατερ τῆς ἁμαρτίας, διατί ἐτάραξας τὰς ἡμέρας τοῦ ἀνθρώπου, διὰ μιᾶς πλαστῆς ἐμφαντικότητος ἀγνείας! Ἀ! ἐξώρισας ἀπὸ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐκεῖνο, ὅπερ μόνον εἶναι ἡ ἀληθὴς ζωὴ, ἡ ἁπλότης, ἡ ἀθωότης. — Οὕτως, ἐβάδιζον γυμνὰ τὰ δύο ταῦτα ὄντα ἐν τῇ ἠρέμῳ Ἐδὲμ, μὴ διαφεύγοντα τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Θεοῦ μηδὲ τὰ βλέμματα τῶν Ἀγγέλων, διότι οὐδεμίαν εἶχον περὶ τοῦ κακοῦ ἰδέαν καὶ περιεπάτει συγκρατουμένας ἔχον τὰς χεῖρας τὸ ὑπερήφανον ζεῦγος, ὅπερ συνεδέθη μὲ τὰς ἐρωτικὰς περιπτύξεις. Ὁ Ἀδὰμ, ὁ κρείττων πάντων τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀπογόνων του — ἡ Εὔα, ἡ ὡραιοτέρα πασῶν τῶν γυναικῶν, ἃς ἐγέννησαν αἱ θυγατέρες αὐτῆς.

Προχωροῦντες οἱ πρῶτοι γονεῖς ἡμῶν ἐν τοῖς μυχοῖς τοῦ Παραδείσου βάδην καὶ περιπαθῶς, ἀπεσύρθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν παρὰ τῇ ὄχθῃ πηγῆς τινος —τὸ ἑσπέρας ἔλαβον τὸ δεῖπνον αὐτῶν, ἐν μέσῳ τῶν ζώντων δημιουργημάτων, ἅτινα ἐσκίρτουν ἐκ χαρᾶς, πέριξ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης αὐτῶν! ὁ Σατανᾶς, κρυπτόμενος ὑπὸ τὴν μορφήν τινος τούτων, θεωρεῖ τοὺς πρωτοπλάστους, κάμπτεται ἐπὶ τῇ ὡραιότητι καὶ τῇ ἀθωότητι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῷ ἀναλογισμῷ τῶν κακῶν ἅτινα θέλει προκαλέσει εἰς διαδοχὴν τηλικαύτης εὐδαιμονίας! Ἐν τούτοις συνδιαλέγονται ἡδέως παρὰ τῇ πηγῇ, ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα, ἥτις λέγει αὐτῷ.

« Ἀναμιμνήσκομαι συνεχῶς τῆς ἡμέρας ταύτης, καθ' ἣν ἐγερθεῖσα ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου, εὑρέθην ἀναπαυομένη μεταξὺ τῶν ἀνθέων, ὑπὸ τὴν σκιὰν, ἀγνοοῦσα ποῦ ἤμην, τίς ἤμην καὶ πῶς ὡδηγήθην εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Οὐ μακρὰν, ἠκούετο ὁ δοῦπος ὑδάτων εἰς τὸ κοίλωμά τινος ἀπορραγὸν — τὰ ὕδατα ταῦτα, ἐξηπλοῦντο ὡσεὶ σινδόνη ὑγρά. ἐσταμάτησαν ταῦτα παρευθὺς, διαυγῆ, ὡς τοῦ στε-

ρεώματος τὸ κενὸν—προχωρῶ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο περιδεῶς — καὶ ἐκαθέσθην ἐπὶ τῆς χλοερᾶς ὄχθης, διὰ νὰ θεωρῶ εἰς τὴν διαφανῆ λίμνην, ἥτις ἐδείκνυεν ἕτερον οὐρανὸν· καθ' ἣν στιγμὴν ἔκυψα πρὸς τὸ ὕδωρ, σκιά τις μοὶ ἐφάνη ἐν τῷ ὑγρῷ κατόπτρῳ, κλίνουσα πρός με, ὡς ἐγὼ πρὸς αὐτήν· σκιρτῶ, σκιρτᾷ—προβάλλω ἐκ νέου τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ γλυκὺ φάντασμα—ἐπανέρχεται ταχέως μὲ βλέμματα συμπαθείας καὶ ἔρωτος. Οἱ ὀφθαλμοί μου, ἤθελον εἶσθαι εἰσέτι προσηλωμένοι ἐπὶ τῆς εἰκόνος ταύτης καὶ ἤθελα ἐξαντληθῆ εἰς ματαίους πόθους, ἐὰν δὲν ἠκούετο φωνή τις ἐν τῇ ἐρήμῳ. « Τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ βλέπεις, ὡραῖον πλάσμα, εἶσαι σὺ αὐτή· μετὰ σοῦ φεύγει, ἐπανέρχεται—ἀκολούθει με, θὰ σὲ ὁδηγήσω, ἔνθα σκιὰ ἰδεώδης δὲν θ' ἀπατήσῃ τὰς περιπτύξεις σου, ἔνθα θέλεις εὕρει ἐκεῖνον, οὗτινος εἶσαι εἰκὼν — εἰς Σὲ θὰ ἀνήκῃ ἰσοβίως, σὺ δώσεις αὐτῷ πληθὺν τέκνων ὁμοίων σοι καὶ κληθήσῃ μήτηρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

«Τί συνεπῶς ἠδυνάμην νὰ πράξω ; νὰ ὑπακούσω καὶ νὰ βαδίσω, μετ' ὀλίγον σὲ εἶδον ὑπό τινα πλάτανον.— ὦ! πόσον μοὶ ἐφάνης μέγας καὶ ὡραῖος! καὶ ὅμως ἐν σοὶ εὕρισκον ἥττον ὡραῖον, ἥττον ἁβρὸν τοῦ ἐν τῷ ὕδατι θελκτικοῦ φαντάσματος· ἤθελα νὰ φύγω, πλὴν σὺ μὲ ἠκολούθησας. — «Ἐπίτρεψον, ἐφώνησας, ὡραία Εὔα· κατανοεῖς τίνα φεύγεις ; σοὶ ἔδωκα τὴν ὕπαρξιν ἐκ τῆς πλευρᾶς μου, ἵνα κατόπιν ἀπολαύω σοῦ ἰσοβίως! ὦ ἥμισυ τῆς ψυχῆς μου, σὲ ζητῶ — τὸ ἕτερον ἥμισύ σου σὲ αἰτεῖ » οὕτως ἡ προσφιλὴς χεὶρ σου κατέλαβε τὴν ἐμὴν—τὴν ἔδωκα, καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατενόησα πόσον ἡ χάρις ὑπολανθάνει ὑπὸ τὸ ἀτελὲς κάλλος καὶ ὑπὸ τὴν σύνεσιν, ἥτις μόνη ἀληθῶς ἐστὶν ὡραία».

Οὕτως ἐλάλησεν ἡ μήτηρ τῶν ἀνθρώπων καὶ μετὰ βλεμμάτων μεστῶν ἔρωτος καὶ ἐν ἁβρᾷ ἀτημελείᾳ, ἔκλινεν ἡμιπεριπτυχθεῖσα τὸν πρῶτον πατέρα ἡμῶν· ὁ ἐξέχων καὶ πάλλων κόλπος ὑπὸ τοὺς κυματίζοντας χρυσοῦς πλοκάμους αὐτῆς, ψαύει διὰ τῆς θελκτικῆς γυμνότητός του τὸν γυμνὸν τοῦ Ἀδὰμ κόλπον· οὗτος ἐκστὸς ἐκ τῆς ὡραιότητος καὶ τῶν ὑποταχθεισῶν χαρίτων αὐτῆς, μετ' ἐξόχου ἔρωτος μειδιᾷ τοιοῦτον εἶνε τὸ μειδίαμα, ὅπερ ὁ οὐρανὸς ἐναποθέτει εἰς τὰ νέφη τοῦ ἔαρος καὶ ἐπενεργεῖ νὰ ρέῃ ἡ ζωὴ εἰς τὰ ἄνθη! Ὁ Ἀδὰμ ἀσπάζεται περιπαθῶς τὰ χείλη τῆς μητρὸς τῶν ἀνθρώπων»...

(Milton)

Καὶ ὁ ἔνθερμος οὗτος ἀσπασμός, ἦν ὁ ἀρραβὼν ὃν ἔδωκαν ἀλλήλοις.

* *

Ἡ Γῆ ἔφερε τὴν ἐαρινὴν στολὴν αὐτῆς ἣν οἱ Ζέφυροι πολυμόρφως εἶχον δωρήσει — τὰ ἄνθη τῆς Ἐδέμ, λουόμενα ἐν τῇ δρόσῳ, ἀπέπνεον μῦρα. Ὁ Εὐφράτης διέχεε τὴν εὐφροσύνην εἰς τὰ κυκλοῦντα κτίσματα τῆς Ἐδέμ. Ὁ Φεισὼν, ἐσκόρπιζε τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς πολυτίμους αὐτοῦ ἄνθρακας καὶ σαπφείρους πρὸς εὐδαίμονα βίον τῶν μελλονύμφων καὶ ἀπὸ τῶν οὐρανίων θόλων τὰ λειτουργοῦντα πνεύματα, φέροντα τὰς πυρίνους αὐτῶν στολάς, περιϊπτάντο εἰς τὴν μυστηριώδη τοῦ γάμου τελετήν.

Ἡ ὥρα τοῦ γάμου ἐπέστη· ὁ Γαβριὴλ κατελθὼν ἔφερε τοὺς στεφάνους πλεγμένους ἀπὸ τὰ οὐράνια ἰα καὶ κρῖνα, τὰ ζῶα ἐσκίρτων περιχαρῆ, ἐσύριζον τὰ ἑρπετά, ὡς τόσοι αὐλοὶ ἠδυπαθεῖς—αἱ ἐναέριαι νύμφαι, ὡς προμνήστριαι συνῆγον τὸν γάμον, ἐν μέσῳ τῶν κελαδημάτων τῶν πτηνῶν—τὰ ρεύματα τοῦ ποταμοῦ ἔστησαν πρὸ τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων στιγμῶν, αἵτινες εἰς τὰς καρδίας τῶν νεονύμφων ἐλογίζοντο ὡς τόσαι αἰωνιότητες σμικραί,—τὰ κτίσματα πάντα εὐλαβούμενα τὰ προτέλεια τῶν βασιλέων αὐτῶν, ἀνέπεμπον μεταρσίως τὸ ὡσαννὰ καὶ ἀπὸ τοὺς παλμοὺς τῶν καρδιῶν τῶν νεονύμφων, ἠνήφθησαν αἱ λαμπάδες τοῦ Ὑμαινέου!

Ὁ οὐρανὸς ἐν πάσῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ κόσμῳ αὐτοῦ, ἐναποθέτει ὡς νυμφαγωγοὺς τοὺς στεφάνους καὶ ἑνοῖ τὰς χεῖρας τῶν νεονύμφων ὁ Δημιουργὸς προσμειδιῶν, εὐλογεῖ τὸν γάμον ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ Θρόνου Αὐτοῦ καὶ τὰ Σεραφεὶμ καὶ Χερουβεὶμ, δοξάζουν πτερυγίζοντα, τὴν συντέλεσιν τῆς Δημιουργίας!

Ὁ φωστὴρ τῆς ἡμέρας, ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ, περιβληθεὶς νέφη πάγχρυσα καὶ πορφυρᾶ, τὸ σκιόφως διεδέχθη αὐτόν· τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἀνεπαύθησαν ἐν τοῖς εὐσκίοις καὶ εὐόσμοις κατοικίαις αὐτῶν· τὰ ζῶα τῆς Γῆς, εἰς τὰς κοίτας αὐτῶν· τὸ πᾶν πλὴν μόνον τῆς ἀηδόνος, τῆς ψαλτ,ίας τῶν ἐραστῶν, πληρούσης τὴν νύκτα διὰ τῶν ἐρωτικῶν κελαδημάτων καὶ παραπόνων αὐτῆς· τὸ στερέωμα, ἀπήστραπτεν ἀπὸ τοὺς διαλάμποντας σαπφείρους. Ὁ Ἕσπερος, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τῶν ἄστρων στρατιᾶς, ἐπεφάνη ὁ λαμπρότατος ἐπὶ πολύ, ἀλλὰ τέλος ἡ Ἄνασσα τῆς νυκτός, ὑψωθεῖσα ἐν πάσῃ τῇ μεγαλειότητι, διέχυσε τὸ θελκτικὸν αὐτῆς φῶς καὶ περιέβαλε τὰ σκότη διὰ τοῦ ἀργυροῦ μανδύου αὐτῆς».

Ἐκεῖ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα, προσηυχήθησαν τῷ Θεῷ, ἐν τῷ βάθει τοῦ ἄλσους.

(Milton)

Αἱ ἀηδόνες, ἔψαλλον τὸ ἐπιθαλάμιον ἆσμα τῶν αἰθερίων νυμφῶν, μετὰ φορμίγγων καὶ αὐλῶν, τοὺς γλυκεῖς φθόγγους αὐτῶν τονιζουσῶν καὶ περιχαρῶς ἱπταμένων

«κοῦροι δ' ὀρχιστῆρες ἐδίνεον
ἐν δ' ἄρα τοῖσιν αὐλοὶ φόρμιγγές τε
βοὴν ἔχομεν γαμήλιον αὔλημα.

(Ἰλ. XVIII 494)

Ὁ Ἀδὰμ ἐναπέθετο ἠρέμα τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῶν ἀλαβαστρίνων κόλπων τῆς Εὔας — ἡ Εὔα τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τῆς παλλούσης τοῦ Ἀδὰμ καρδίας!

« Ὁ Ἀδὰμ, ἔγνω Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκε τὸν Κάϊν.» (Γεν. Δ. 1).

. . . . . .

Hail, weddad love, mysterious Cau, iruc source
of human offspring. . . . . .

Ὁ Ὑμέναιος ἐγένετο πηγὴ ἀπογόνων· καὶ ἡ μυστηριώδης ἕνωσις των ἠσπάλησεν οὕτω τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὴν διαιώνισιν.

Ἐκ Πατρῶν.

Γ. Ν. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣ ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΘΗΡΑ

Δὲν ἠξεύρω ἀκριβῶς διατί αἱ νῆσοι μ' ἑλκύουσι κατὰ τὸ θέρος· ἴσως διότι ἐγεννήθην πολὺ μακρὰν τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ δέκα ἔξ ἔτη δὲν εἶδον κυανοῦν κῦμα, ἴσως διότι ἡ νῆσος ἔχει χάριν τινα, ἧς στερεῖται ἡ ἐκτενὴς χέρσος, ἴσως διότι ἐνταῦθα ἡ θαλασσία αὔρα ἔχει στενωτάτην σχέσιν πρὸς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ξηρᾶς, ἴσως τέλος ὅλα ταῦτα μὲ ἀναγκάζουσι κατ' ἔτος νὰ ἐπισκέπτωμαι, νῦν μὲν τὴν πολυκίνητον Σῦρον, ἄλλοτε δὲ τὴν χαρίεσσαν Πάρον, ἢ τὴν εὐώδη Νάξον, ἢ τὴν ὡραίαν Θήραν. Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω ἐπίσης διατί περιεργαζόμενος, ἐπιθυμῶ νὰ καταγράφω πᾶν ὅ,τι νέον ἴδω ἢ ἀκούσω ἐκ τοῦ ἐπαρχιακοῦ βίου· ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης περιεργίας μου εἶνε ἡ παροῦσα ἔκθεσις περὶ ἑνὸς Θηραϊκοῦ γάμου.

Ἦτο ἡ 2α Σεπτεμβρίου ὅτε ἀνεχώρησα ἐκ Θήρας μετὰ δίμηνον ἐν αὐτῇ διαμονήν, ἐπιβὰς τῆς «Θεσσαλίας», διευθυνομένης εἰς Πειραιᾶ. Οἱ ταξειδεύοντες ἐπιβάται ἀποτελοῦσιν, οὕτως εἰπεῖν, μίαν οἰκογένειαν. Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ἀναγκάζεται τις νὰ γνωρισθῇ μετὰ πολλῶν, ἐκτὸς ἐὰν θέλῃ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς *βαθὺς σχολαστικός*. Ἠτύχησα νὰ γνωρίσω κατὰ τὸ ταξειδιόν μου ἐκεῖνο ἀρκετούς, ἐξ ὧν ἦν καὶ εἰς πρῴην ὑπάλληλος ἐν Θήρᾳ· ἡ μετ' αὐτοῦ ὁμιλία μου ἐστράφη εἰς τὰ περὶ Θήρας, ἧς ἦτο ἀκριβὴς γνώστης. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν δίμηνον ἐν Θήρᾳ διαμονήν μου δὲν ἔτυχε νὰ ἴδω γάμον τινα ἐν αὐτῇ, διὰ τοῦτο παρεκάλεσα τὸν μετ' ἐμοῦ ὁμιλοῦντα ἵνα μοὶ ἐκθέσῃ τὰ κατὰ τὸν γάμον ἔθιμα, διὰ νὰ μὴ εἶμαι ἰδιώτης αὐτῶν, ἀφοῦ περὶ πλείστων ἄλλων ἠθῶν καὶ ἐθίμων εἶχον σημειώσεις. Ὁ φίλος μου δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων, οἵτινες περιμένουσι καὶ δευτέραν παράκλησιν, ἀλλ' ἀναστενάξας ὑποκρύδδην, διότι τὸν ἠνάγκαζον, ὡς μοὶ εἶπε, νὰ ἀνακαλέσῃ ἐν τῇ μνήμῃ του παρῳχημένας ἡμέρας, ὡραίας καὶ μέχρι τινὸς εὐτυχεῖς, ἤρξατο ὡς ἑξῆς μὲ ὕφος σοβαρόν.

— Δὲν ἐναντιοῦμαι, κύριε, εἰς τὴν παράκλησίν σας, ἀλλ' ἀπαιτῶ νὰ μὲ ἀκούσετε μέχρι τέλους, χωρὶς νὰ μὲ διακόψετε.

— Καὶ τῶν ἰχθύων ἀφωνότερος θὰ παρίσταμαι ἐνώπιόν σας, τῷ λέγω μειδιῶν.

Καὶ ἡ ἀφήγησις ἤρξατο.

* * *

Πρὸ τοῦ γάμου καὶ ἐν Θήρᾳ, ὡς πανταχοῦ, προηγεῖται ὁ ἀρραβών, ὅστις δίδεται μόνον διὰ λόγου, ἄνευ ἱεροτελεστίας, ὡς συνειθίζεται ἀλλαχοῦ, καθ' ὃν ἀνταλλάσσονται μὲν δακτύλιοι, ἀλλ' ὅλως ἀνεπισήμως. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀρραβῶνος ὁ πατὴρ τῆς νέας ὀφείλει νὰ παραδώσῃ ἐγγράφως εἰς τὸν νέον τὴν προῖκα τῆς κόρης του, συνισταμένην ἐκ μιᾶς οἰκίας, ἐξ ἀμπέλων, ἐκ χρημάτων καὶ ἐκ πάντων τῶν ἐπίπλων τῆς οἰκίας. Ἀπολύτως ἀναγκαία προῖξ καὶ διὰ τὴν πτωχοτάτην νεάνιδα εἶνε ἡ οἰκία μὲ τὰ ἔπιπλα αὐτῆς καὶ μία τοὐλάχιστον ἄμπελος. Ἐπίσης καὶ ὁ πατὴρ τοῦ νέου ὀφείλει νὰ παραδώσῃ ἐγγράφως εἰς τὸν μέλλοντα συμπέθερόν του τὴν προῖκα τοῦ υἱοῦ του, συνισταμένην ἐξ ἀμπέλων καὶ χρημάτων, ἐὰν ἔχει. Ἡ προῖξ τῆς νύμφης δίδεται πάντοτε ἀδιατίμητος, τ.ἔ. δὲν δύναται ὁ γαμβρὸς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἐκποιήσῃ αὐτὴν ἢ ἀπαλλοτριώσῃ. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου, μεταβαίνουσιν οἱ συμπεθέροι ἢ οἱ κηδεμόνες τῆς νέας καὶ τοῦ νέου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου, ὅστις ἐπισήμως καταγράφει τὴν προῖκα ἢ τὴν παραχώρησιν περιουσίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ἐὰν ἐπέλθῃ ἀσυμφωνία τις κατὰ τὴν προῖκα, διαλύεται ὁ ἀρραβών, ἀναλαμβάνοντος τοῦ νέου *πάντα* τὰ δῶρα, ἅτινα τυχὸν ἐδωρήσατο τῇ μνηστῇ, μηδ' αὐτῶν τῶν ῥινομάκτρων ἐξαιρουμένων, ἔστω καὶ ἐφθαρμένων, ἵνα τὰ δωρήσῃ τῇ νέᾳ, μεθ' ἧς ἤθελεν ἀρραβωνισθῇ κατόπιν.

Ἐν Θήρᾳ, ἡ νέα *οὐδόλως* ἀφίεται ἐλευθέρα νὰ ὑποδέξῃ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της· ἡ γνώμη καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν γονέων της, πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ γίνῃ παραδεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς νέας· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὸν νέον, οὕτινος οἱ γονεῖς εὑρίσκονται ἐν τῇ ζωῇ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἀρραβὼν δίδεται μόνον διὰ λόγου καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπόδειξις καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν γονέων ἐπιδρᾷ τὰ μέγιστα εἰς τὴν θέλησιν τῆς νέας, διὰ τοῦτο ἀπαντῶμεν ἐν Θήρᾳ πολλὰς διαλύσεις ἀρραβώνων καὶ πολλὰς *κλοπὰς* νεανίδων. Ἡ νεᾶνις ἥτις δὲν ἤθελε συμφωνήσει μετὰ τῶν γονέων της, ὑποδεικνυόντων ἄλλον παρ' ἐκεῖνον, ὃν αὕτη ἀγαπᾷ, ἀφίεται νὰ κλαπῇ ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ της, ὅστις μεταφέρων αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του ἢ εἰς τὴν οἰκίαν συγγενοῦς τού τινος ἢ καὶ εἰς τι τῶν ἀπειραρίθμων σπηλαίων τῆς Θήρας τελεῖ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ οὕτω ἀναγκάζει τοὺς γονεῖς τῆς νέας ἑκόντας ἄκοντας νὰ ἐπικυρώσωσι διὰ τοῦ ἱερέως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀμοιβαίαν συμφωνίαν τοῦ ἀγαπωμένου ζεύγους· τὴν κλοπὴν ταύτην προκαλεῖ πολλάκις καὶ ἡ διάφορος κοινωνικὴ θέσις τοῦ νέου ἢ τῆς νέας· εἰς τὸν πλούσιον π. χ. νέον δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν γονέων του νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον πτωχὴν νεάνιδα· ἐπίσης καὶ εἰς τὴν πλουσίαν νεάνιδα δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ λάβῃ πτωχὸν σύζυγον. Καὶ ὅμως ποσάκις ἡ εὐρυὴς πλουσία νεᾶνις διὰ τοῦ βλέμματός της, δὲν ἀνακαλύπτει πλουσίαν καρδίαν ἐν πτωχῷ νέῳ! ὡς ὁ πλούσιος νέος διακρίνει πάλιν πλούσια συναισθήματα ἐν τῇ καρδίᾳ ἀπορωτάτης νεανίδος. Ἐντεῦθεν αἱ κλοπαί. Παρετήρησα δὲ μετὰ περιεργίας ὅτι οἱ κλαπέντες σύζυγοι ἢ μᾶλλον τὰ ἀλληλοκλαπέντα ζεύγη ζῶσι μέχρι γήρατος εἰρηνικώτατα, ἀμοιβαίως ἀγαπώμενα. Πολλάκις ἡ πλουσία νεᾶνις κλαπεῖσα ὑπὸ πτωχοῦ νέου οὐδεμίαν προῖκα λαμβάνει παρὰ τῶν γονέων της καὶ τότε καταβαίνει ἐκ τῶν ὑψηλῶν δωματίων τοῦ πατρός της εἰς τὴν ταπεινὴν καλύβην τοῦ ἀνδρός αὐτῆς, συμμεριζομένη τὴν τύχην αὐτοῦ καὶ τανάπαλιν.

Καὶ ὅμως αὐτὰ τὰ ζεύγη ὀνομάζω ἐγὼ συζύγους, καὶ τοῦτο σημαίνει ἡ λέξις *σύζυγος*· ν' ἀδιαφορεῖ ἐντελῶς περὶ τῆς γνώμης τῆς κοινωνίας. Ἡ κοινωνία εἶνε πάντοτε ἄστοργος πρὸς τὸ ἄτομον· δὲν παραδέχεται ἢ μᾶλλον δὲν θέλει νὰ παραδεχθῇ ἀνισότητας, νομίζουσα ὅτι ἡ ἰσότης ἢ ἀνισότης ἔγκειται ἐν τῷ πλούτῳ ἢ τῇ πενίᾳ καὶ διὰ τοῦτο καταδικάζει τὸν πλούσιον νὰ ἐκλέξῃ ὡς σύζυγον πλουσίαν καὶ τὸν πτωχὸν νὰ μὴ δύναται νὰ ὑψοῖ τὰ βλέμματά του πέραν τῶν μονορόφων οἰκιῶν. Καὶ ὅμως πόσον ἀπατᾶται! Ἀλλοίμονον εἰς τὸν νέον, εἰς ὃν δίδεται σύζυγος ἐκλεγομένη ὑπὸ τῆς κοινωνίας· ἡ σύζυγος αὕτη θ' ἀνήκῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὸν σύζυγόν της· ὅταν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς συζύγου δὲν ἐρωτᾶται ἡ καρδία, ἀλλὰ μόνον ἡ κοινωνία, σπανίως δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀνέφελος οἰκογενειακὸς βίος.

Ἐὰν οἱ γονεῖς τοῦ νέου καὶ τῆς νέας συμφωνήσωσι καὶ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καταγράψωσι τὴν προῖκα, ὁρίζεται ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου, πολλάκις μάλιστα χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὁ νέος τὴν μέλλουσαν σύζυγόν του, οὐδ' ἡ νέα τὸν συνοδοιπόρον τοῦ βίου της. Πέντε ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου προσκαλοῦνται οἱ συγγενεῖς τοῦ νέου καὶ τῆς νέας *'ς τὰ μύγδαλα*. Ἡ πρόσκλησις δε αὕτη καλεῖται οὕτω, διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νέας πρὸ πέντε ἡμερῶν τοῦ γάμου θραύουσιν ἀμύγδαλα πρὸς κατασκευὴν γλυκυσμάτων τὰ δὲ ἀμύγδαλα ταῦτα ὀφείλουσι κοινῇ οἱ προσκεκλημένοι νὰ θραύσωσιν ᾀδόντων τῶν κορασίων διάφορα γαμήλια ᾄσματα. Τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου γίνεται ἑτέρα πρόσκλησις ἐκ μέρους τῆς μελλονύμφου ἵνα κοσμήσωσι τὸ *νυφικό*. Τὸ νυφικὸ εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πολυτελὴς κλίνη, ἥτις στολίζεται τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου πλουσίως, ριπτομένης ἐπ' αὐτῆς μετὰ τὸν στολισμὸν ὀρύζης εἰς σημεῖον ἴσως καθαρότητος καὶ γονιμότητος. Τὴν παραμονὴν ἐπίσης ὀφείλει ὁ νέος νὰ φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μελλούσης συζύγου του τὴν *κασσέλαν* του τ. ἔ. τὰ φορέματά του καὶ οὐδὲν ἕτερον, διότι ἐν τῇ νέᾳ του οἰκίᾳ θὰ εὕρῃ τὰ πάντα ἕτοιμα, ἔπιπλα κλπ. τῆς νύμφης ὑποχρεουμένης *πάντοτε* νὰ ἔχῃ ὡς προῖκα μίαν οἰκίαν μὲ τὰ ἔπιπλά της. Τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς ὁ γαμβρὸς ἀναγκάζεται νὰ κοιμηθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἣν τῷ δίδουσιν ὡς προῖκα, μεταβαίνων τὴν πρωΐαν τοῦ γάμου εἰς τὴν τοῦ πατρός του. Ἐὰν δὲ ὁ γαμβρὸς εἶνε ἐξ ἄλλου χωρίου ἢ ἡ νύμφη, τότε κατ' ἀνάγκην ὀφείλει νὰ γίνῃ κάτοικος τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ εἶνε ἡ οἰκία *τῆς* συζύγου του.

Παρευρεθεὶς εἰς γάμον καθ' ὃν ὁ γαμβρὸς ἦτο ἐκ τοῦ Ἐμπορείου ἡ δὲ νύμφη ἐκ Πύργου (ἀμφοτέρων κωμοπόλεων ἐν Θήρᾳ) θὰ σοὶ περιγράψω τοῦτον, ὡς μοὶ ἐπέρχεται ἐν τῇ μνήμῃ. *(Ἕπεται τὸ τέλος.)* Α. Π.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΜΑΣ

Ὑπῆρξαν ἀπορράδες ἡμέραι πολλαὶ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀλλ' ὅμως ἐκείνη, καθ' ἣν ἀπαξάπαν τὸ Ἑλληνικὸν ὑπεδουλώθη, διακινδυνεῦσαν καὶ θρησκείαν καὶ γλῶσσαν καὶ τὰ ἐθνικὰ αὐτοῦ γνωρίσματα, ὑπῆρξεν ἡ σημαντικωτάτη, πρὸς ἣν οἱ τότε πατέρες ἡμῶν μετὰ στεναγμοῦ καὶ ἄλγους, ἀπέλπιδες ἀπέβλεψαν. Εὐτυχῶς ἡ νῦν ἐλευθέρα καὶ μικρὰ γωνία τῆς μεγάλης μας Ἑλλάδος μετὰ σεβασμοῦ ἀτενίζει πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς εὔκλειαν, ἣν ἀντιπροσωπεύουσιν ἀθάνατα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος μνημεῖα καὶ προσπαθεῖ ὡς γνήσιον τέκνον, κατὰ τὸ δυνατόν, ὁτὲ μὲν νὰ περισυλλέξῃ τὴν διεσπαρμένην πολυτίμητον αὐτῆς κληρονομίαν, ὁτὲ δὲ νὰ συμπληρώσῃ καὶ ἄλλοτε νὰ δημιουργήσῃ, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας. Ἔθνος δρᾶσαν μεγάλως, δὲν παρέρχεται διὰ τοῦ χρόνου σιωπηλόν, ἀδιάφορον, ἀμνημόνευτον.

Ἡ σπουδαιοτάτη κληρονομία, ἣν οἱ πατέρες μας κατέλιπον ἡμῖν εἶνε, ἐκτὸς τῆς Θρησκείας, ἡ Γλῶσσα καὶ ἡ Μουσική. Ἔθνος, τὸ ὁποῖον δὲν διακρίνεται ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γλώσσης καὶ ἐξ ἰδίας μουσικῆς, δὲν δύναται να καυχηθῇ ὅτι ἔχει γνωρίσματα ἐθνικά, δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι διακρίνεται ἐπὶ πολιτισμῷ, ἐπὶ προοδευτικῇ ἀναπτύξει.

Πῶς παρελάβομεν ἡμεῖς οἱ νεώτεροι τὴν γλῶσσαν μας ἐκ τῆς βαρβαρικῆς δουλείας, οἵαν τοὐτέστι παραμόρφωσιν ὑπέστη κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, μαρτυροῦσι μεγάλως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ βιβλία καὶ τὰ μνημεῖα· ἔβριθε ξενικῶν λέξεων, μέχρις ἡμῶν περισωθεισῶν. Εὐτυχῶς, χάρις εἰς διαπρεπεῖς παρ' ἡμῖν φιλολόγους, οἷς δίκαιος ἔπαινος προσήκει, ἐκαθάρθη καὶ ἀποκαθίσταται οὕτως, ὥστε νὰ μένῃ ὁ γνήσιος καὶ μόνος ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος τῆς ἀρχαίας γλώσσης ἡ Νεοελληνικὴ λεγομένη, νὰ καταστῇ δὲ ἡ λεπτοτέρα, ἐκφραστικωτέρα καὶ πλουσιωτέρα πασῶν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν.

Μεθ' ὅλην ὅμως τὴν χαράν, ἧς πληρούμεθα, ὁσάκις ἐξετάζομεν τὰ τῆς Ἑλληνικῆς γνώσσης, ἴσης ἐξ ἀντιθέτου λύπης πληρούμεθα, ὁσάκις ἐπιχειροῦμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ τῆς μουσικῆς παρ' ἡμῖν προόδου. Μουσικὴν πρόοδον λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν πρόοδον ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Μουσικῇ, ὡς δὲν ἐννοοῦμεν τὴν πρόοδον εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν φιλολογίαν, προκειμένου περὶ γλώσσης.

Μουσικὴν πρόοδον ἐννοοῦμεν τὴν Ἑλλην. Μουσικήν, τὴν *Ἐθνικήν*· ἐκείνην, ἣν πατέρες ἡμῶν διὰ τῆς διανοίας καὶ φαντασίας αὐτῶν ἐδημιούργησαν, ἀνέδειξαν καὶ ἐσυστηματοποίησαν. Διατί τάχα, ἐνῷ κατὰ τὸ ἐν ἐθνικὸν ἡμῶν γνώρισμα, τὸ γλωσσικόν, εἰργάσθημεν ἐπιτυχῶς, διὰ τὸ ἕτερον, τὸ μουσικόν, ὀκνοῦμεν καὶ διστάζομεν ἀδικαιολογήτως; — Ἴσως ἀπαντήσῃ τις ἐτύμως καὶ ξηρῶς· «Δὲν ὑπάρ-

χουν ἀρκοῦντα βοηθήματα, ὅπως διὰ τὴν γλῶσσαν». Ἀπατῶνται· δὲν ὑπάρχουν, οὐχὶ βοηθήματα, ἀλλ' ἄνδρες μουσικοί, δὲν ὑπάρχει ζῆλος πρὸς τὴν ἐθνικήν μας μουσικήν. Ῥέπομεν πρὸς τὰ ξένα καὶ τοὺς παντοίους νεωτερισμοὺς, εἰς βαθμὸν ἀπελπιστικόν. Καὶ ἵνα δανεισθῶ τὴν διαυγῆ ἔκφρασιν, ἥτις διετυπώθη λίαν ἐπιτυχῶς ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῆς *Σάλπιγγος*, «ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ ὑποθάλπομεν ἤθη ὀθνεῖα καὶ ἀποδεχόμεθα μετ' εὐαγγελικῆς ἀνεξικακίας τὸν ξενολατρικὸν χείμαρρον, ὅστις ἀπειλεῖ τιμιωτάτας τοῦ ἔθνους παραδόσεις νὰ καταρρίψῃ». Ἂς ἀγωνισθῶμεν λοιπὸν τὸν ἀγῶνα «ὑπὲρ ἐπιρρώσεως καὶ κρατύνσεως τοῦ Ἑλλ. φρονήματος, ὅστις φέρει μὲν ἐν ἑαυτῷ μεγάλην ἐπιβολήν, ἀλλὰ πάντως καὶ στοιχεῖα εὐδοκιμήσεως, διότι ἀείποτε ἡ Ἑλλ. συνείδησις ἐτήρησεν ἄσβεστον τὸ πῦρ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ εἰλικρινῆ ἠσθάνθη ἀγάπην πρὸς πᾶν *Ἑλληνικόν*.

Καὶ πράγματι· ὁ *ξενολατρικὸς* χείμαρρος ἠπείλησε σπουδαίως καὶ ἀπειλεῖ εἰσέτι ἐνεργητικῶς τιμιωτάτην τοῦ ἔθνους ἡμῶν παράδοσιν, τὴν μουσικὴν τοῦ ἔθνους ἐκείνου, ὅπερ ἐθαυμάσθη πάντοτε κυρίως διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἐθνικῶν γνωρισμάτων, τῆς Γλώσσης, τῆς Μουσικῆς καὶ τῆς Καλλιτεχνίας του. Καὶ αὐτὴν λοιπὸν τὴν τιμιωτάτην παράδοσιν, τὴν μουσικὴν τῶν προγόνων μας, θὰ τὴν ἀπειλήσῃ ἡ ξενολατρεία καὶ ἀποτελεσματικῶς θὰ τὴν καταρρίψῃ, ἂν μὴ ὑπάρξωσιν ἄνδρες μὲ ἑλληνικὴν συνείδησιν, οἵτινες νὰ ἀντιστῶσι διὰ σθεναρῶν ἐπιχειρημάτων κατὰ τοῦ ἀπειλοῦντος νὰ μᾶς παρασύρῃ ὅλους ξενολατρικοῦ χειμάρρου· θὰ τὴν μηδενίσῃ, ἂν ἀντιτάξωμεν ἀδράνειαν, ἂν ἀναθέσωμεν τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ζητήματος εἰς ἄνδρας ξενολάτρας ἂν δὲν ἀποσπάσωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ ὀξὺ αὐτῶν ξίφος, τὸ ὁποῖον ἀσυνειδήτως καταφέρουσι κατὰ πάσης ἐθνικῆς παραδόσεως καὶ κληρονομίας.

Θὰ εὑρεθῶσιν ἴσως τινὲς νὰ μᾶς εἴπωσι: «Καὶ ποῖα εἶνε, κύριε, αὐτὴ ἡ Ἑλληνικὴ Μουσική σας; ποῦ εὑρίσκεται αὕτη, διὰ τὴν ὁποίαν θορυβεῖτε;» Καὶ ἔχουν σχεδὸν δίκαιον νὰ μὴ τὴν γνωρίζωσι διότι ποῖος θὰ τὴν διδάξῃ; ἀπὸ ποίους θὰ τὴν ἀκούσωμεν; — Ἀπὸ τὴν γερμανίδα παιδαγωγὸν ἢ ἐν τοῖς θεάτροις ὅπου συχνάζομεν μόνον ὁσάκις διδάσκεται ὁ Βοκάκιος, ἢ ἐν ταῖς ἰδιαιτέραις σπουδαῖς περὶ τοῦ εἰς τὰς φλέβας κυκλοφοροῦντος κυανοῦ αἵματος; — Ἡ Ἑλλ. μουσικὴ εὑρίσκεται ἐκεῖ, ἔνθα τὴν ἐγνώρισαν οἱ ἔχοντες ζωηρὸν τὸ ἑλληνικὸν αἴσθημα τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τῆς μουσικῆς τέχνης. Εἰς τὰς Ἐκκλησίας μας, εἰς τὸ δρᾶμα τῶν ἀρχαίων, εἰς τὸ ᾆσμα τῆς ποιμενίδος τοῦ Ὀλύμπου, εἰς τὰ τραγούδια, εἰς τοὺς ἐθνικοὺς χορούς, εἰς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις. Ἀλλ' ἡμεῖς καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας ἀκόμη προσπαθοῦμεν νὰ τὴν ἐξοβελίσωμεν, ἐκ φόβου ἴσως ἵνα μὴ μολύνεται ἡ ἐξηυγενισμένη ἀκοή μας!

Ἐλπίζομεν νὰ μὴ παρεξηγηθῶσιν οἱ λόγοι μας. Δὲν κατηγοροῦμεν ἀπολύτως πᾶν ξένον, ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν παραδόσεις, πρὸς τὰ εὐκλεᾶ ἤθη τῶν προγόνων καὶ πατέρων ἡμῶν, δυσφοροῦντες διὰ τὴν προτίμησιν τῶν ξένων, ἀντὶ τῆς ἐξ ἴσου τοὐλάχιστον σπουδῆς. Διὰ τί τάχα νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἕδρα τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Μουσικῆς ἐν τῷ Ὠδείῳ; Διὰ τί ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ πράξῃ τὸ αὐτὸ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἢ τὰ γυμνάσια; Ἰδοὺ οἱ ξένοι, οἵτινες τὴν τιμῶσι καὶ τὴν σπουδάζωσι ἐπιμελῶς, πῶς ἀποφαίνονται περὶ αὐτῆς; «Ἡ σύνθεσις καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ μουσικοῦ συστήματος τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, τὰ σημεῖα ἅπερ οὗτοι μεταχειρίζονται πρὸς γραφὴν αὐτοῦ, καὶ οἱ κανόνες οἱ διδάσκοντες αὐτοὺς τὴν χρῆσιν καὶ ἄσκησιν τῆς τέχνης ταύτης, ὄντως μαρτυροῦσι ἔργον, *εὐφυῶς* ἐπινενοημένον ὑπ' ἀνδρῶν *γοήμου φαντασίας* καὶ κεκοσμημένων *ἀγχινοίᾳ μεγίστῃ* καὶ *πολλῇ παιδείᾳ*. Πλὴν ἐπίσης μαρτυροῦσιν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἔμεινεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ καταστάσει... Ὁ δὲ καὶ σπουδάσας καὶ μελετήσας ἀποτελεσματικῶς πᾶν ὅ,τι συνέγραψαν οἱ φιλόσοφοι, οἱ ἱστορικοί, οἱ ῥήτορες καὶ *οἱ περίφημοι μουσικοὶ τῆς σοφῆς Ἑλλάδος*... εὐκόλως πεισθήσεται, ὅτι τὸ σύστημα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ρίζαν ἔσχε καὶ βάσιν τὴν *ἀρχαίαν* εὐκτήριον ψαλμῳδίαν.» (Βιλλωτὸς Description de l'Egypte). Αὐτὰ βεβαίως δὲν μᾶς κολακεύουν διόλου. Οὐχ ἧττον οἱ ζητοῦντες τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἐθνικῆς μας Μουσικῆς πρὶν ἢ πράξωσί τι, ἃς διδαχθῶσι τοὐλάχιστον ὀλίγα τινὰ ἀπὸ ξένους, οἵτινες ἐσπούδασαν τὴν Μουσικήν μας χωρὶς νὰ ὀλιγωρήσωσιν ὡς ἡμεῖς καὶ ἃς ἀρκεσθῶμεν ἡμεῖς εἰς τὴν δόξαν των.

Πρὶν ἢ ὅμως περατώσωμεν τὰ ὀλίγα ταῦτα, ὀφείλομεν εὐχαρίστως νὰ μνησθῶμεν σθαναρᾶς ἐργασίας, μακρᾶς καὶ ἀκαταπονήτου, ὀφειλομένης εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λόγιον κ. Γ. Ι. Παπαδόπουλον.

Τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν ἔργον αὐτοῦ «Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ὡς καὶ περὶ τῶν ἀκμασάντων Χριστιανῶν ὑμνωδῶν καὶ ὑμνογράφων», ἔρχεται νέαν νὰ δώσῃ ζωὴν μελέτης τοῦ ζωτικοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ζητήματος, εἶνε δὲ ὄντως ἄξιος εἰλικρινεστάτων συγχαρητηρίων διὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ φιλόμουσος συγγραφεύς, ὅστις δὲν ἀμελεῖ νὰ προτάξῃ οὐκ ὀλίγα καὶ περὶ τῆς μουσικῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπό τε ἱστορικὴν καὶ τεχνικὴν ἔποψιν.

Ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου, ἐν συμπεράσματι, εἶνε νὰ καταδείξῃ τὸ ἀδύνατον τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς διὰ τῆς ᾠδικῆς τετραφωνίας, ἥτις ἐπ' ἐσχάτων εἰσήχθη ἔν τισι ναοῖς τῆς Πρωτευούσης, καὶ τοῦτο ἐπιτυγχάνει ἀρκούντως. Ὡς κάλλιστον δ' ἐπίλογον, παρατιθέμεθα ὀλίγας λέξεις τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Δαμαλᾶ, ἀναγκαιοτάτας τῷ σκοπῷ ἡμῶν, ἃς ἐπαινῶν τὸ βιβλίον ἔγραψεν:

«Ἡ Ἑλληνικὴ μουσική, καίπερ ἀναμιχθεῖσα, ὡς καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ παραλαβοῦσα καὶ ξενικά τινα στοιχεῖα, φέρει οὐχ ἧττον ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν συνόλῳ ἀκέραιον τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς, ἥτις εἰς μέγιστον ἀχθεῖσα τελειότητος βαθμόν, ὡς πᾶσαι

αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, κατέλαβε μετὰ τῶν κατακτήσεων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τὴν τότε οἰκουμένην καὶ εἰσήχθη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Παλαιστίνην, ὡς καὶ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν μετὰ ταῦτα. Διὰ τοῦτο νῦν ἀνομολογοῦσι πάντες οἱ περὶ τὴν μουσικὴν ἐντριβεῖς Εὐρωπαῖοι τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς πολὺ πρὸ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς μουσικῆς τοῦ ναοῦ. (Thalhofer 1887 Freiburg, ἐν σελ. 538 τοῦ *β'* μέρους τοῦ Α' τόμου)· κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ συγγραφέα, *οὐδεμία ἀμφιβολία* ὅτι ἡ ἑλληνικὴ μουσικὴ ἔσχε καὶ ἐν τῇ μετὰ τὴν Ἀποστολικὴν ἐποχῇ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς».

Χρ. Γ. Βλαχος

Ἰουλιοῦ Κλαρετη

Ο ΑΚΡΟΒΑΤΗΣ

Α'

Ὁ ἀκροβάτης μου ἦτο περίπου τεσσαρακοντούτης, ὑψηλὸς, ἰσχνὸς καὶ φυσιογνωμίας κοινῆς. Ἔφερε πώγωνα καταμέλανα καὶ ἦτο *κουρεμένος* ὡς στρατιώτης· οὐδὲν εἶχεν ἐν τῇ ὄψει του τὸ ἐξέχον καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδεμίαν ἔδωκα εἰς αὐτὴν προσοχήν, ἢ μόνον εἰς τὸ βλέμμα του καὶ εἰς τὸν παράδοξον τόνον τῆς φωνῆς του.

Ἐν τῷ βλέμματί του ὑπῆρχε λάμψις τις μαγνητική, μελαγχολίαν ἐν ταὐτῷ ἐνέχουσαν· διὸ καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου προσηλώθησαν ἀΐφνης ἐπὶ τῶν ἰδικῶν του. Ἡ φωνή του ὑπέτρεμε καὶ ἄλλοτε μὲν ὡμίλει μετ' ἀπεχθοῦς δριμύτητος, ἄλλοτε δὲ ἀνύψου τὴν φωνήν του πλήρης ὀργῆς καὶ συγχύσεως. Αἱ λέξεις ἔφευγον ἀπὸ τοῦ στόματός του πολὺ ταχέως, ὅπως τῶν Μεσημβρινῶν, καὶ συνήθως τὸ βλέμμα του προσήλωνεν ἐπ' ἐμέ.

Προσπαθῶν δὲ νὰ διαφύγῃ τὴν διορατικότητά μου, καθίστατο ἔτι γελοιότερος.

Ἀναβὰς ἐπὶ στήλης σχηματισθείσης ἐξ ἑδρῶν τοποθετημένων τῆς μιᾶς ὑπεράνω τῆς ἄλλης, ὡμίλει καὶ περιστρεφόμενος συγχρόνως ἐπὶ τοῦ ἐπικινύνδου ἐκείνου ὑποβάθρου, ἐξετέλει διάφορα δυσχερῆ γυμνάσματα. Ἐλάμβανε διαφόρους στάσεις, καὶ ὁτὲ μὲν κρεμάμενος μὲ τοὺς πόδας ἐκ τινος ἕδρας, ἐγέλα πρὸς τὸ πλῆθος τὸ περιῒ αὐτοῦ ἱστάμενον, ὁτὲ δὲ γυμναζόμενος εἰς τὸν ἀέρα, ὡς ἀληθὴς Παρισινὸς σχοινοβάτης, ἐπήδα ὡς ἀπὸ ὑψώματος, πρὸς διασκέδασιν τῶν θεωμένων.

Εἶτα, ἐξαίφνης κάθηται ἀτάραχος, ψυχρὸς καὶ μετά τινος περιέργου ἐκφράσεως:

— Ξεύρετε, εἶπεν, εὑρίσκομαι εἰς ὕψος δευτέρου πατώματος... Ὤ! οὔτε ὀλιγώτερον, οὔτε περισσότερον... Αὐτὸ εἶνε ἀδιάφορον... καὶ ὅμως, ἐὰν ἐπιπτον... Στοιχιματίζω, ὅτι δὲν σᾶς περνᾷ ἡ ἰδέα, ὅτι μπορεῖ καὶ νὰ πέσω!... Ἔχετε δίκαιον... Θέλετε νὰ γελάσητε;... Γελάσατε!... ἰδού, πηδῶ, γελάσατε!... Χορεύω, γελάσατε!... ψάλλω, γελάσατε!... ὀλισθαίνω γελάσατε!... καὶ ἂν πέσω, γελάσατε... Ἄ! τότε γελάσατε πολὺ δυνατά!... Τί; μήπως δὲν ἐπληρώσατε προκαταβολικῶς!

Καὶ τὸ πλῆθος δὲν ἔπαυε νὰ γελᾷ τὸν συνήθη εἰς τοιαύτας περιστάσεις γέλωτα.

Κατειχόμην ὑπὸ ψυχροῦ δέους· ἔτρεμον μήπως ὁ πτωχὸς σχοινοβάτης πέσῃ καὶ συντρίψῃ τὴν κεφαλήν του.

Ἔκαμεν ἓν κίνημα ὅπως πέσῃ δῆθεν καὶ κρημνισθῇ· καὶ ἐγὼ ἀπέστρεψα τὴν κεφαλήν μου, ἵνα μὴ τὸν ἴδω.

Ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πάλιν τοὺς ἤνοιξα· εἶδον τότε πλησίον μου μετ' ἐκπλήξεως τὸν ἀκροβάτην ὄρθιον, μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, χωρὶς νὰ λείπῃ ἐκ τῶν χειλέων του τὸ μειδίαμα.

— Ἐμπρός! ἔλεγεν· ἐτελείωσεν ἡ παράστασις, κύριοι καὶ κυρίαι! Ἔχετε ἀκόμη ὀλίγην ὑπομονὴν καὶ θὰ μὲ ἴδητε νὰ πηδήσω ἐκ τῆς φανταστικῆς μου στήλης... Κύριοι, τὰς χεῖράς σας εἰς τὴν τσέπην!

Καὶ ὡς εἰ εἶχε προίδει ὅτι ἡ κωμῳδία, ἣν ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου ἔπαιζε, δὲν ἦτο ἐκείνη, ἥτις μοὶ ἐκίνει τὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλ' ἄλλη τις κωμῳδία ἢ μᾶλλον δρᾶμα ἄγνωστον, μυστηριῶδες καὶ κεκρυμμένον, ὅπερ ἐπαίζετο ἐν τῷ σκότει: «Δὲν γνωρίζετε, εἶπε, τί εἰς ταῦτα ὑποκρύπτεται...»

Ἦτο ἤδη ἡ ἕκτη ὥρα μ. μ. Ὁ ἥλιος εἶχεν ἀφανισθῆ καὶ πυκνὴ ὁμίχλη ἤρχισε νὰ περικαλύπτῃ τὴν γῆν.

— Θὰ ἰδῆτε ἀκόμη τὸν μέγαν γῦρον. Μοῦ λείπουν δέκα σολδία, κύριοι· πεντήκοντα λεπτά! Δὲν εἶνε πολλὰ διὰ σᾶς. Ἐλᾶτε! Πρέπει νὰ δειπνήσω καθὼς οἱ ἄλλοι! δέκα σολδία, κύριοι! δέκα σολδία... μόνον.

Τὸ πλῆθος τὸν παρετήρει ἐν σιωπῇ.

— Θέλετε λοιπὸν νὰ μὴ φάγω σήμερον; Θὰ σᾶς διασκεδάσω τότε ὀλιγώτερον αὔριον, ἐὰν δὲν γεμίσω τὴν κοιλίαν μου... Μοῦ λείπουν δέκα σολδία... εἶνε ἀνάγκη νὰ κάμω παζάρια; Ὅσον διὰ τὸ ἀργύριόν σας σᾶς παρέστησα... Καὶ ἂν σπάσω τὸ κεφάλι μου, θὰ ἴδητε, κύριοι, τὸν γῦρον καὶ συγχρόνως δύνασθε νὰ λάβητε ὀπίσω τὰ λεπτά σας.

Ἐβιαζόμην νὰ φύγω.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἔλεγεν ὁ ἀκροβάτης· θὰ σᾶς κάμω αὐτὴν τὴν χάριν χωρὶς νὰ μὲ πληρώσητε τίποτε!... Προσοχή!... Ἐμπρός!.... ἐμπρός ἀκόμη.

Ἔρριψα τότε ἓν ἀργυροῦν κερμάτιον πρὸς τὸν πτωχὸν διάβολον, ὅστις στρέφων πρὸς ἐμέ.

— Ἀγαθῇ τύχῃ! ἐφώναξε· καὶ ἀριθμήσας

Ἓν, δύο, τρία ὤθησε διὰ τοῦ ποδός του τὴν ἕδραν, ἐφ' ἧς ἐκάθητο καὶ ἐπήδησεν ἐπὶ τῆς γῆς μ' ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας.

Τὸ πλῆθος ἐξέβαλε τότε μίαν κραυγήν.

Ἔπεσεν ὕπτιος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οἱ πόδες του

ἐφάνησαν, ὡς καρφωμένοι ἐπὶ τῆς γῆς· αὐτὸς δέ, ἐμειδία ἐνώπιον τῶν ἐκπεπληγμένων θεατῶν.

— Καὶ τώρα, εἶπεν, ἂς ὑπάγωμεν νὰ δειπνήσωμεν!

Τὸ πλῆθος μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀπεχώρησε καὶ μόνον ὀλίγοι ἀγυιόπαιδες εἶχον παραμείνει, θεωροῦντες τὸν τερατοποιὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ὃν ἐν τῷ ἀφελεῖ αὐτῶν ἐνθουσιασμῷ ἐθαύμαζον.

Τὸν ἐπλησίασα, ὅτε ἐνεδύετο τὸ ἰδιαίτερόν του φασκίον, κεκοσμημένον διὰ βελούδου ἐπιχρύσου, μίαν κυανῆν βλοῦζαν καὶ πλεκτὴν βαμβακερὴν περισκελίδα.

Τὸν ἐχαιρέτισα καὶ μὲ ἀντεχαιρέτισεν.

Ἤρχισα νὰ τῷ ὁμιλῶ· εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ συνομιλῇ πρὸς τοὺς ἄλλους, διότι ὑπέφερε ζῶν ἐν μοναξίᾳ.

Ἡ θλῖψις δὲν εὑρίσκει πάντοτε καρδίαν πρόθυμον νὰ τὴν παραμυθήσῃ.

Ἐξεκινήσαμεν βαδίζοντες ἀπὸ τῶν Ἡλυσίων πεδίων πρὸς τὸ Roquette, ὅπου εἶχε τὴν κατοικίαν του. Καὶ καθ' ὁδὸν μοὶ διηγήθη τὴν ἱστορίαν του.

Β'.

Ὀνομάζομαι, μοὶ εἶπε, Ἕκτωρ Γυρῖνος. Τὸ δὲ ὄνομα δι' οὗ συνήθως μὲ ἀποκαλοῦσιν εἶνε Lagamache. — Καὶ τόσον εἰς τὸ *παρατσοῦκλι* αὐτὸ ἐσυνείθισα, ὥστε ἐλησμόνησα τὸ πατρικόν μου. Ἐγεννήθην ἐν Παρισίοις καὶ οὐδέποτε ἐξῆλθον αὐτῶν· ὁ πατήρ μου ἦτο κλειθροποιός.

Ἡ μήτηρ μου μὲ ἀφῆκεν εἰς τὰ σπάργανα.

Τὸ ὄνειρον καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ πατρός μου ἦτο νὰ γείνω μηχανικὸς διὰ νὰ μὲ ἴδῃ ἡμέραν τινὰ διευθυντὴν μεγάλου τινὸς ἐργοστασίου, ὥστε νὰ ἔχω ἀρκετὰς ἀπολαυάς, ὅπως ἐκεῖνος ἐκ τοῦ κλειθροποιείου του.

«Μικρέ μου, μοὶ ἔλεγε συχνά, πρέπει νὰ ἐργάζησαί τις καὶ νὰ κοπιάζῃ ἂν θέλῃ νὰ ἐπιτύχῃ. Ποτὲ μὴ δίδῃς προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τῶν ὀκνηρῶν, ἀλλὰ βάδιζε εὐθέως τὸν δρόμον σου. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐπιτύχῃς τοῦ σκοποῦ σου».

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΧΛΙΕΜΑΝΝ

Ἄνδρα ἐξόχου ἐπιστημονικῆς ἱκανότητος, ἀποκαλύψαντα διὰ τοῦ ἀδαμάστου πρὸς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην ἔρωτος, νέον κόσμον καὶ πολυτίμους προσθέντα σελίδας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀρχαιοτάτου ἑλλ. βίου, τὸν Ἑρρῖκον Σχλιέμανν, ἐκάλυψε τῇ 23 Δεκεμβρίου τὸ χῶμα τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ γῆς τοῦ Κέκροπος, ἣν ζῶν ἠγάπησε καὶ θνήσκων ἐξέλεξεν ὡς ὑστάτην κατοικίαν. Ὁ Σχλιέμανν ἦτο ἰδιοφυΐα. Ἡ πρὸς τὸν τυφλὸν τῆς Ἰονίας ἀοιδὸν θρησκευτικὴ εὐλάβεια, ἐνίσχυσεν τῷ νῷ αὐτοῦ τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν νὰ ἀνασκάψῃ τὴν Τροίαν, τὰς Μυκήνας, τὸν Ὀρχομενόν, τὴν Τίρυνθα, τὴν Ἰθάκην καὶ ν' ἀποκαλύψῃ ἐκ τῶν αἰωνίων ἐγκάτων ὅλον ἐκεῖνον τὸν προϊστορικὸν κόσμον, ὃν ἔψαλλε τόσον ὑπερφυῶς ὁ προσφιλής του ποιητής. Ἡ σκαπάνη τοῦ Σχλιέμανν ὑπῆρζεν εὐτυχής· ἡ ἐργασία του τὸν κατέστησε πάμπλουτον, ὁ δὲ ζῆλος καὶ ἡ εὐφυία του ἀνέγραψαν ἀθάνατον τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὰς δέλτους τῆς παγκοσμίου ἀθανασίας.

Ὁ θησαυρὸς ὃν ἐξέχωσεν ὁ Σχλιέμανν, ἦτο μία μεγάλη, ἔξοχος διαμαρτύρησις ἐνταντίον τῶν μὴ ἀναγνωριζόντων τότε τὴν ὕπαρξιν πραγματικοῦ ἐν τῇ πλήρει αὐτοῦ ἐκδηλώσει κόσμου οἷον ἡ διάνοια τοῦ Ὁμήρου παρέστησε· καταρρίπτων τοῦ Βολφίου τὰς θεωρίας ὁ Σχλιέμανν, ἀνεστήλωσε δι' ἀναμφηρίστων τεκμηρίων ὅλον τὸν μέγαν ἐκεῖνον τῶν εὑρημάτων ὄγκον, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ εὐγλωττότερον ἐπιστημονικὸν μαρτύριον περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης Ἑλλάδος.

Ὁ βίος τοῦ Σχλιέμανν εἶνε εἴπερ τις καὶ ἄλλος διδακτικός. Ἐκ τῆς ἀσημότητος ἀνυψώσας ἑαυτόν, διὰ πολλῶν πικριῶν καὶ περιπετειῶν ἠδυνήθη νὰ ἀναδειχθῇ.

Ἐγεννήθη τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1822 ἔν τινι πολίχνῃ τοῦ Μεκλεμβούργου. Υἱὸς ἱεροκήρυκος, ἐκ μικρᾶς ἔτι ἡλικίας συνέλαβε ἀναγινώσκων παγκόσμιον τινὰ ἱστορίαν τὴν τολμηρὰν ἰδέαν τῆς ἀνασκαφῆς πῆς Τροίας καὶ ἔκτοτε ἠσθάνθη ἀγάπην πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Πτωχότατος, ἁπλοῦς κ α μ α ρ ῶ τ ο ς, δι' ἀκαταπονήτου ἐργασίας, κατωρθώσας ν' ἀποκτήσῃ μικρὰν περιουσίαν, τῷ 1859 ἤρξατο τῶν περιηγήσεων, ἐλθὼν τὸ ἀμέσως ἑπόμενον ἔτος εἰς Ἀθήνας, ἃς ὅμως ἕνεκεν δίκης τινος ταχέως ἐγκατέλειψεν. Ἤρξατο καὶ πάλιν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ ἀκμαῖον οὐχ ἧττον διετηρεῖτο τὸ πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου ὄνειρόν του. Ἤρξατο ὅθεν καὶ πάλιν τῶν περιηγήσεών του καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον. Τὰ ἔτη 1868 καὶ 1869 σημειοῦσι τὴν ἀρχὴν τῶν συγγραφικῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν. Ἀπὸ τότε δὲ ἤρξατο μετὰ θερμοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὰς ἀνασκαφὰς αὐτοῦ, ἃς μέχρις ἐσχάτων ἐπιτυχῶς διενήργει, ἐκδοὺς ἐν τῷ μεταξὺ περιφανῆ ἀρχαιολογικὰ συγγράμματα, δι' ὧν κατέλαβε τὰς κυρυφὰς τῆς ἀρχ. ἐπιστήμης, ἀρρήκτως δὲ συνεδέθη μετὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ἐγκαταστάσεώς του καὶ τοῦ γάμου του. Αἱ Ἀθῆναι σεμνοπρεπῶς ἐκήδευσαν τὸν πολύτιμον νεκρόν. Ἅπαντες συνέρρευσαν περὶ τὴν λάρνακα τοῦ Σχλιέμανν, ἄνωθεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἀπέναντι τῶν ἐρειπίων τῆς Ἀκροπόλεως, ἐπὶ τοῦ χώματος ὅπερ ἐλάτρευσεν.

Ἡ κηδεία τοῦ Σχλιέμανν ἦν ὄντως διεθνής, πάντες δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος μέχρι καὶ τῶν ἀγνοούντων ἔτι τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν τοῦ θανόντος, ἐξεδήλωσαν δίκαιον πένθος καὶ μόνον βάτραχοί τινες ἐκ ταπεινῶν λόγων ἔθν. ἰδιοτελείας ἐκόαξαν· ἀλλὰ τὰ ἄγρια ταῦτα ἔνστικα περιεφρονήθησαν, ἡ ἐξευτελεστικὴ κατὰ τοῦ χρηστοῦ ἀνδρὸς σταυροφορία ἀπέληξεν εἰς μηδέν, καὶ ὑπερθεν ὅλων, ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου τῆς ἐθν. εὐγνωμοσύνης διαλάμπει ἀπρόσβλητος καὶ ἐπιβάλλουσα ἡ μορφὴ τοῦ περικλεοῦς τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν ἐρευνητοῦ, τοῦ ἐνθουσιώδους τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης ἱεροφάντου.

Κ.

Ἡ καλὴ ἀνατροφὴ καὶ ἡ περὶ δικαίου συναίσθησις, ἐπιβάλλουσι τὴν ἐκπλήρωσιν πάσης *ὀφειλῆς*. Ὁ ἀποφεύγων αὐτὴν περιφρονεῖ καθήκον, περιφρόνησις δὲ καθήκοντος εἶνε ἀσφελὲς σημεῖον διαφθορᾶς.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ἡ σύστασις τῆς γῆς

Ὁ ἐπιφανὴς Ἄγγλος φυσικὸς κ. Οὐίλλιαμ Θόμψων, ὅστις ἄλλοτε ἔγραψεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἑβδόμη αἴσθησις ἡ μαγνητική, ὡς ἐκ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, περίεργον πείραμα ἐξετέλεσεν ἄρτι περὶ τῆς συστάσεως τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καὶ περὶ τῶν συνεπειῶν αἵτινες προκύπτουσιν ἐξ αὐτῆς. Ὁ σὶρ Θόμψων ἐκρέμασε διὰ χαλκίνων συρμάτων δύο ὠά, ὧν τὸ ἓν ἄβραστον, τὸ δ' ἕτερον ἐψημένον καὶ ἔλαβεν αὐτὰ ἐν τοῖς δακτύλοις· τοῖς ἐπιβάλλει ἐλαφρὰν περιστροφικὴν κίνησιν περὶ τὸν μέγαν ἄξονά των. Τὸ ἐψημένον ὠὸν κινεῖται ὅπως ἐν οἱονδήποτε στερεὸν σῶμα, ἐπὶ χρόνον ἀρκετὰ μακρόν· ἐνῷ τοὐναντίον, ἡ περιστροφικὴ κίνησις τοῦ ἀβράστου ὠοῦ παύει ἀμέσως, ἡ διαφορὰ αὕτη προκύπτει ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ὁ φλοιὸς τοῦ ἀβράστου ὠοῦ μόνον εἶνε ὑποκείμενος εἰς κίνησιν, ἐνῷ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ ἀναγκάζει τὸ ὠὸν νὰ σταματήσῃ. Συνάγει δὲ ἐκ τοῦ πειράματος ὅτι ἡ γῆ δὲν δύναται νὰ εἶνε ἐσχηματισμένη ἐκ λεπτοῦ στερεοῦ φλοιοῦ περιβάλλοντος πυρῆνα ὑγρὸν ἢ κολλώδη· ἡ σύστασις αὕτη θὰ ἦτο ἀσύμφωνος ἰδίως πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ γηίνου ἄξονος ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ φαινόμενον τῆς presession τοῦ Ἰσημερινοῦ, καίτοι θεωρεῖται σήμερον ὅτι τὸ κέντρον τῆς γῆς εἶνε θάλασσα. Ἡ ἀνακοίνωσις οὐχ ἧττον τοῦ πειράματος φέρει πᾶσαν ἐπιφυλακτικότητα, ἐφ' ὅσον δὲν κυροῦται ἐξ ἐπιστημονικῆς συζητήσεως.

Σύγκρισις τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός

Ὅτι ὁ ἀνὴρ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ ὑπερτερεῖ τὴν γυναῖκα καὶ κατὰ τὴν σωματικὴν *ἰσχύν*, δὲν εἶνε κανὲν νέον. Ἀλλὰ τίς ἡ ἀναλογία μεταξύ των; Τὸ δυναμόμετρον ἀπαντᾶ: 56 ἄνδρες ἡλικίας 25—45 ἐτῶν, μὴ ἀσχοληθέντες εἰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας ἔχουν μέσην δύναμιν 56 χιλιογράμμων μεγίστην 85, ἐλαχίστην 28,—52 γυναικες μεσ. 33, μεγίστην 44 καὶ ἐλαχ. 16. Ὥστε κατὰ μέσον ὑπολογισμὸν ἡ δύναμίς των εἶνε 3 πρὸς 5. Ἂς ἴδωμεν ἤδη, ἀφοῦ ἡ χεὶρ εἶνε ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀλκῆς τοῦ ὅλου σώματος καὶ τὴν δύναμιν ταύτης. Ἡ διαφορὰ τῆς δεξιᾶς πρὸς τὴν ἀριστερὰ παρὰ τοῖς 56 ἀνδρᾶσιν, ἀπεδείχθη 3 χιλιογρ. ἐνῷ παρὰ ταῖς γυναιξὶ ἡ δεξιὰ χεὶρ ἦν ἰσχυροτέρα τῆς ἀριστερᾶς κατὰ 5 1]2. Ἐπίσης ἀπεδείχθη ὅταν αἱ μικρόσωμοι, ἃς πολλάκις καλοῦμεν mignons, εἶνε ρωμαλεώτεραι τῶν ὑψηλῶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς θαλάσσης.

Ἐν τῇ θαλάσσῃ οἱ ἰχθεῖς ἀλληλοτρώγωνται, καὶ δεκατίζονται συγχρόνως ἀπὸ τὰς ἁλιευτικὰς ἐπιδρομάς. Εἰς μίαν μόνον γωνίαν τῆς Νέας Γῆς συνέρχονται κατ' ἔτος 7,000 πλοῖα μετὰ 100,000 ἀνδρῶν πρὸς ἁλιείαν ἑνὸς καὶ μόνου εἴδους ἰχθύων, τοῦ Μπακαλάου. Ἡ Νορβηγία ἔχει τὸ μεγαλήτερόν της ἔσοδον ἐκ τῆς ἁλιείας. Εἰς δὲ τὸ Λονδῖνον ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων καταναλίσκονται παστοὶ ἰχθεῖς. Εὐτυχῶς ἡ ἀπίστευτος σχεδὸν γονιμότης των εὐκόλως ἀντικαθιστᾷ τὴν καταστροφήν. Ὁ γονιμότερος ἰχθὺς (ἡ Πέστροφα καὶ ὁ Σολομός) γεννᾷ τοὐλάχιστον 25 χιλ. ὠὰ κατ' ἔτος. Ἀνερχόμενοι δὲ τὴν κλίμακα τῆς πολιτοκίας, εὑρίσκομεν τὴν ἐξῆς κατὰ μέσον ὅρον στατιστικήν. Ἡ ρέγκα λ.χ. ἡ 36,000, ὁ σκόμβρος 546 χιλ., ἡ γλῶσσα 1 ἑκατομ., ὁ ἕλλοψ 3 ἑκατομ. καὶ εἰς ἔγγελος εὑρεθεὶς ἐν Σκωτείᾳ περιεῖχε πλέον τῶν 10,000,000 ὠῶν. Ποῖος τὰ ἐμέτρησε θὰ εἴπῆτε· ἀδιάφορον! ὑπάρχουν ὡς ἔγγιστα; Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ δημοκρατικοῦ *μπακαλάου*. Εἶνε φοβερὸς πράγματι· τίκτει ὁ ἀθεόφοβος κατ' ἔτος περὶ τὰ 45 ἑκατομμύρια.

Ὅτι καὶ τὰ ζῶα πάσχουν μυωπίαν

Τὸ ἀπέδειξαν πειράματα τοῦ κ. Μωτέ. Παρακολουθῶν οὗτος τὰ τῆς ὁράσεως τῶν θηρίων, ἀνεκάλυψεν ὅτι τὰ κλειόμενα ἐντὸς κλωβῶν ζῶα, ἐξασθενοῦν σπουδαιότατα κατὰ τὴν ὅρασιν. Οἱ λέοντες, οἱ πάνθηρες κλπ. διατελοῦντες ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν καταστάσει ἔχουσι ὀξυτάτην τὴν ὅρασιν. ἀλλ' ἅμα συλληφθοῦν καὶ μεταφερθῶσιν εἰς τὰς πόλεις, βαθμηδὸν γίνονται... μύωπες. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ταχέως θὰ κατασκευασθοῦν καὶ δι' αὐτὰ *διόπτρα*. Τί; μόνον οἱ διδάσκαλοι θὰ φοροῦν τοιαῦτα;

Ο ΧΡΟΝΟΣ

Ὠθεῖται ἀλλεπάλληλον, ταχύπτερον τὸ κῦμα
τοῦ χρόνου· ἐν ᾧ δ' εἴς τινας εὐδαιμονίαν φέρει,
εἰς ἄλλους μόνον ἀπαθῶς σκληρὸν ἀνοίγει μνῆμα.
θρηνεῖ, πενθεῖ ὁ γείτων μας, ἐν ᾧ ὁ ἄλλος χαίρει.

———

Ἀρδεύει μετὰ θωπειῶν ὁ ροῦς του τόσα ἄνθη.
θάλλουσι ταῦτα καὶ ὀσμὴν ἐκπέμπουσιν εὐώδη,
Ἐφυλλορρόησε πλήν, φεῦ! τὸ ρόδον ἐμαράνθη...
καὶ ὄμματα ἀστράπτοντα, καθίστανται θαμβώδη.

———

Οὐχὶ μακρὰν καλλίμορφος καὶ ραδινός τις κρῖνος
τὴν πρώτην χάνει καλλονὴν, ὠχρὸς εἰς γῆν προσκλίνει
δὲν χύνει πλέον ἄρωμα, δὲν εἶν' αὐτὸς ἐκεῖνος!
Ἄχ! πῶς ἡ κοιτὶς τοῦ βίου, γίνεται τάφου κλίνη...

———

Χρόνε, εἴρων ὦ τύραννε, ἀμείλικτος θεότης!
ἡ ἀπαισία πτῆσις σου παντοῦ ἀνοίγει μνῆμα,
εἰς ὃ σκληρῶς ἐνθάπτεται τὸ κάλλος κἂν' ἡ νεότης·
πῶς πᾶν ὡραῖον ἐπὶ γῆς γίνεται σοῦ τὸ θῦμα!

Ἰανουάριος 188*

Ὠρίων

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Μαθήματα Παιδικῆς κοσμογραφίας

Ὁ μπαμπᾶς τοῦ Τάκη θέλει νὰ μάθη ἂν ὁ υἱός του ἔκαμε προόδους εἰς τὴν Κοσμογραφίαν. Τὸν παίρνει λοιπὸν εἰς τὰ γόνατά του καὶ τὸν ἐρωτᾷ.

— Ξεύρεις, Τάκη, διατὶ αἱ ἡμέραι τώρα τὸν χειμῶνα ὅσῳ πηγαίνουν καὶ μικραίνουν;

Καὶ ὁ Τάκης ἄνευ διαταγμοῦ.

— Γιὰ νάρθῃ ἡ πρωτοχρονιὰ, μπαμπᾶ, μιὰ ὥρα ἀρχήτερα.

Καταλληλοτάτη ἀπάντησις

Ὁ διδάσκαλος:

— Ἀφοῦ ὁ Γερμανὸς ὕψωσε τὴν σημαίαν, τί ἔγινεν ἔπειτα;

Ὁ μαθητὴς σιωπᾷ.

— Γιὰ συλλογίσου· δὲν ἐνθυμεῖσαι...

— Μὰ ποῦ νὰ θυμᾶμαι, δάσκαλε, ἐδῶ καὶ τόσα χρόνια!

Ὀξυδέρκεια τυφλοῦ

Τυφλὸς εἶχε σύζυγον ὡραιοτάτην, ἀλλὰ καὶ πολὺ δύστροπον.

Ἡμέραν τινα ἐπήνουν εἰς αὐτὸν τὸ κάλλος τῆς γυναικός του.

— Εἶνε ἀληθὲς ρόδον, εἶπε τις.

— Πράγματι ρόδον· ἀπαντᾷ ὁ τυφλὸς δισθύμως. Τὸ ἐμάντευσα ἐκ τῶν ἀκανθῶν του...

Ἑτοιμότης λωποδυτικοῦ πνεύματος

Ἡ Τ* εἶνε ἀοιδὸς θεάτρου. Νύκτα τινὰ ἀκούει δυνατὸν θόρυβον ἐν τῷ δωματίῳ της· παρατηρεῖ κάτωθεν τῆς κλίνης της καὶ τρέμουσα ἐκ φόβου συναντᾷ τὸ βλέμμα ἀνθρώπου σεβασμίων διαστάσεων. Στιγμαὶ ἐπακολουθοῦσιν ἀμηχανίας, ἣν λύει ταχέως ὁ ἀνακαλυφθεὶς δικαιολογούμενος.

— Συγγνώμην, κυρία, διὰ τὴν θέσιν εἰς ἣν μὲ εὑρίσκεται. Εἶμαι μουσικὸς *ρέπορτερ* καὶ ἐχώθην ἐδῶ κάτω διὰ νὰ ἀκούσω εἰς ποῖον τόνον φωνῆς συνηθίζετε νὰ... *ροχαλίζετε*.

Ἐνδιαφέρουσα πληροφορία

Ἡ σκηνὴ ἐν Κορωπίῳ παρὰ τὴν θυρίδα τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, ἀφ' ἧς προβάλλει ὀγκώδης κεφαλὴ χωρικοῦ.

— Δός μου ἕνα *μπουλλέτο*, λέγει πρὸς τὸν ὑπάλληλον.

— Ποῦ θὰ πᾶς;

— Στὴ κυρὰ-Πέτραινα, τὴν συμπεθέρα μου. Ἔχω νὰ τὴν ἀγνατέψω πολλὲς μέρες τὴν καϋμένη...

Παιδικὴ ἀπορία

Ἡ μαμὰ τῆς Λιλῆς διηγεῖται εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τῆς Δημιουργίας. Τῆς λέγει ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἦσαν μόνοι εἰς τὸν Παράδεισον αὐτοί.

Ἀλλ' ἡ μικρὰ ἀνησυχεῖ, καὶ ἐρωτᾷ περιέργως:

— Μαμά, ἔτσι ποῦ ἦσαν μόνοι τους, δὲν ἐφοβοῦντο ἀπὸ κανένα λωποδύτην;

Γρυπαλώπηξ

ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

Ἀνεπιδέκτου σχολίων καὶ τοῦ μόνου ἀκαταλλήλου πρὸς χρῆσιν τῶν ... σχολείων

Ἐπιμελεία: Ἑνὸς κάποιου, Ἀμερικομερίμνου καὶ Ἀραβικοῦ ἴπου. Συνεργασία δὲ 1,500,000 Ἑλλήνων

Ἀστυνομικὸς κλητήρ. Ἐρυθρὸν μαλάκιον μὲ τρεῖς πόδας, ὧν ὁ εἷς *βουρδουλοειδὴς*. Θὰ τὸν εὕρετε ἀσφαλῶς, ὅπου δὲν ὑπάρχει κίνδυνος· τὸ φόβητρον τῶν ... νηπίων καὶ ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς ἡσυχίας ... ἑαυτοῦ. Ἂν ποτε κινηθῇ: Δήμιος τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν.

Βασιλεύς. Πολύγραφος ὑπογραφῶν.

Βῆμα βουλῆς. Γολγοθᾶς τοῦ Συντακτικοῦ, πίπτοντος ὑπὸ δολοφόνα πλήγματα. Ἰκρίωμα τῆς λογικῆς καὶ τῶν... ἀριθμητικῶν κανόνων.

Βούλγαροι. Τὰ κτήνη τῆς Ἱστορίας.

Βουλευτής (πλειοψηφίας). Μηχανὴ λαλοῦσα *ναὶ* καὶ *ὄχι*, κατὰ τὰ κουρδίσματα τῆς Ἡμερησίας διατάξεως. Παραρτήματα τῶν ξυλίνων θρανίων· πλαγγόνες Ἔδισσον διὰ νὰ σχηματίζουν ἀπαρτίαν. Ὁσάκις οἱ ἀντίθετοι ὁμιλοῦν, δύνανται νὰ κοιμῶνται, νὰ περιποιοῦνται τοὺς πόδας των, καὶ νὰ βεβαιοῦνται ἐνίοτε περὶ τῆς στερεότητος τῆς ράβδου των.

Δάσκαλος. Ἄνθρωπος, κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην· τυλιγμένος ἐνίοτε εἰς ποικιλόχρουν *σάλι* καὶ δεσμευμένος μὲ ὠτικὰ δίοπτρα. Μορφὴ δυναμένη ν' ἀπελπίσῃ καὶ θανατώσῃ τοὺς ἐρωτολήπτους, ἤδη προϊστορικῆς ἐποχῆς. Τὸ ἀποτελεσματικώτερον μέσον τῆς διδαχῆς του, εὐλόγιστος *βέργα*.

Κωφότης. Τὸ εὐτυχέστερον διὰ τὴν Ἑλλάδα νόσημα, ὅταν εἶνε χρόνιον.

Νεῦρα. Νόσημα *ἀποκλειστικῶς* γυναικεῖον, ἐνοχλοῦν ὅμως τοὺς... συζύγους. Ἔρχονται ὡς οἱ κεραυνοὶ, μετὰ τὰς βροντὰς τῶν λόγων καὶ τὴν βροχὴν τῶν δακρύων. Τὸ non plus ultra τῆς γυναικείας δυνάμεως. Δαίμονες προάγγελοι τῆς λιποθυμίας, ἥτις εἶνε ἡ βασιλεία τῶν παραβολοτέρων ἰδιοτριπιῶν της. Χαλινοὶ δι' ὧν ὁδηγεῖ τὸν σύζυγον εἰς τὴν ὑποταγήν.

Ντιστεγκές. Λέξις ξενική. Ἐν Ἑλλάδι ἡ τελευταία ἐξέλιξις τῆς *μαϊμοῦς*.

Πάπας. Λέων ἠριθμημένος, μὲ ἀναριθμήτους ἀξιώσεις.

Στρατιώτης (ἀπεσπασμένος εἰς οἰκίαν ἀξιωματικοῦ). Μαγείρισσα, καμαριέρα, μαχτῆδι, μαραγκός, λοῦστρος, νταντά, λακές, σερβιτόρος, πλύστρα, σιδηρώστρα καὶ ὁ θεματοφύλαξ ὅλων τῶν μυστικῶν τῆς κυρίας.

Φυλακαὶ (Ἑλληνικαί). Σταῦλοι ἀνθρώπινοι, εἰς οὓς οὐδέποτε εἰσχωρεῖ ἡλιακὴ ἀκτίς. Καταλληλότατοι σταθμοὶ δι' ἐνέσεις τοῦ Κωχικοῦ ὑγρου. Νεκροταφεῖα ζώντων.

Ψάλτης. Αὐτόματον κατὰ Κυριακὴν καὶ πᾶσαν ἑορτὴν ἀνυψόνον τῶν εὐσεβῶν τὰς ψυχὰς εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς...ρινός. Ἀντάρτης ἀδυσώπητος κατὰ τῆς ἀκοῆς. Ἡ φωνή του εἶνε ὁ ἀντίπους τῆς ἐναρμονίου συμφωνίας. Ὁ μόνος ἄνθρωπος ὅστις ἀνενοχλήτως δύναται νὰ ὠρύεται ἢ νὰ ἀποκοιμίζῃ, ἄνευ τινὸς διαμαρτυρήσεως Σφίγξ γρίφους ἀκαταλήπτους συλλαβίζουσα.

Veto. Λέξις ἀπηρχαιωμένη, οὐδέποτε σχοῦσα ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογὴν, ἀλλ' ἀντιστρόφως τῆς συμβολικῆς της ἐννοίας ἀντικαταστήσασα παρὰ τῷ πολιτεύματι ἡμῶν τὸ βασιλικὸν «ὅ,τι θέλω» διὰ τοῦ «ὅ,τι θέλεις».

ΕΝΑΣ ΚΑΠΟΙΟΣ

Ζητήματα καὶ ἐρωτήσεις

Ὡς γνωστόν, οὐχὶ σπανίως ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν εἰς τὴν σκέψιν καὶ κρίσιν τῶν ἀναγνωστῶν διάφορα ζητήματα, ἅτινα εἴτε ἕνεκεν τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπερ κέκτηνται, εἴτε καὶ χάριν τέρψεως ἢ περιεργείας παρατιθέμενα, ἐπισύρουσι τὴν προσοχὴν τοῦ Δημοσίου, γενόμενα συγχρόνως ἀφορμὴ ἐπωφελῶν συζητήσεων.

Ἐπιθυμοῦσα ἡ *Σάλπιγξ* ὅπως διὰ τῶν στηλῶν αὐτῆς ριφθῇ περισσότερον φῶς ἐπὶ ζητημάτων δι' εὐρείας μόνον συζητήσεως δυναμένων ἀσφαλῶς νὰ διακανονισθῶσιν, ἅμα δὲ ὅπως δι' ἐρωτήσεων ποικίλων προκαλέσῃ τὴν ἔκφρασιν εὐτραπέλων καὶ ἐλαφρῶν γνωμῶν, καθιεροῖ ἰδίαν στήλην *Ζητημάτων καὶ Ἐρωτήσεων*, ἐπικαλουμένη τὴν σύμπραξιν καὶ συνεργασίαν τῶν ἀπανταχοῦ ἀναγνωστῶν της, δι' ἧς καὶ μόνης δύναται ν' ἀποκομισθῇ πλούσιος συμπερασμάτων ἀμητός.

Α'. Ποῖον θὰ ἦτο τὸ πρῶτον ἔργον σας, ἐὰν σᾶς ἐδίδετο αἴφνης ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία ἐν Ἑλλάδι;

Β'. Τί εἶνε συμφερώτερον, ἡ σύζυγος νὰ εἶνε λογία ἢ οἰκοκυρά;

Γ'. Ποῖον κρίνετε ὡς τὸν πρύτανιν τῶν ζώντων Ἑλλήνων λογίων;

Δ'. Τί πρᾶγμα ὁμιλεῖ ὅλας τοῦ κόσμου τὰς γλώσσας;

Ὅροι συμμετοχῆς

α' Πάντες οἱ ἀναγνῶσται δύνανται ν' ἀποστείλωσιν ἀπαντήσεις σημειοῦντες τὸ ὄνομα αὐτῶν ἢ διακριτικόν τι ψευδώνυμον, ἐὰν θέλωσι, καὶ τὸν τόπον τῆς ἀποστολῆς.

β'. Αἱ ἀπαντήσεις δέον νὰ ὦσιν ὡς οἷόν τε εὐανάγνωστοι, σύντομοι καὶ νὰ ἀποκλίνωσιν εἰς εὐφυολογίας, μόνον ὅταν τοιοῦτόν τι ἐνδεικνύωσιν αἱ ἐρωτήσεις.

γ'. Ἐλευθεριάζουσα φράσεις ἢ προσωπικοὶ ὑπαινιγμοὶ ἀποκλείονται.

δ'. Νὰ σταλῶσι πρὸς τὸ γραφεῖον μέχρι τῆς 15 τοῦ λάχιστον Φεβρουαρίου.

Οἱ τρεῖς πρῶτοι ὅροι ἰσχύουσι πάντοτε.

Τὰς ἀπαντήσεις ἑκάστοτε θὰ κρίνῃ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν συνεργατῶν, ἥτις θὰ βραβεύῃ τὴν ἐπιτυχεστέραν ἐξ ἑκάστου ζητήματος. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν θὰ δημοσιεύωνται, ὅσαι θὰ κρίνωνται ἄξιαι μνείας.

Τὰ βραβεῖα θὰ ὁρισθῶσιν ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ Μαρτίου, ἐν ᾧ δημοσιευθήσονται καὶ αἱ κριθησόμεναι ἄξιαι τούτων ἀπαντήσεις. *Ἑτοιμασθῆτε* λοιπὸν ἐρασμιαι κυρίαι καὶ κύριοι διὰ τὴν ἅμιλλαν. Σκεφθῆτε καὶ γράψατε κατὰ τὰς γνώσεις, τὴν πεῖραν, τὴν εὐφυΐαν, τὴν ἰδιοσυγκρασίαν σας ἀκόμη.

Ἐπίσης προτείνεται ὑπὸ τῆς *Σάλπιγγος* καὶ ὁ ἑξῆς

Μικρὸς διαγωνισμὸς

Νὰ μεταφρασθῇ ἐμμέτρως τὸ ἑπόμενον χαρακτηριστικὸν δίστιχον τοῦ Λαφονταίνου:

L' homme est de glace aux verités;
Il est de feu pour les mensoges

Προθεσμία ἀποστολῆς τῶν μεταφράσεων ἡ αὐτὴ ὡς ἐν δ'.

Ἀκτῖνες ἀληθείας

Ἡ ζωὴ εἶνε νοσηρὰ κατάστασις, δι' ἣν οὐδέποτε σχεδὸν εἴμεθα εὐχαριστημένοι· καὶ ὅμως πόσον μᾶς εἶνε προσφιλής!

* * *

Τὸ *γνῶθι σαυτόν*, εἶνε ὁ τύπος τοῦ συμβολαίου, ὅπερ συνήψαμεν μὲ τὴν μετριοφροσύνην.

* * *

Αἱ τυπικαὶ φιλοφρονήσεις εἶνε τὸ εὐθυνώτερον δῶρον καὶ τὸ ἐλάχιστα σημαίνον· παρέρχονται τάχιστα, κατὰ τοῦτο ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰ ὡραῖα ποικιλόχροα πυροτεχνήματα. Ἐνόσῳ φ-λέγωνται, τέρπουν καὶ εὐαρεστοῦν· ἅμα ὅμως παρέλθουν, οὐδεμίαν ἀφίνουν λάμψιν μείζονος ἐκτιμήσεως.

* * *

Τὸ μέρος τὸ ὁποῖον κατορθοῖ ν' ἀφαιρέσῃ μία εὐαίσθητος ψυχὴ ἀπὸ τὴν δυττυχίαν τοῦ ἄλλου, αὐξανει τὴν εὐτυχίαν αὐτῆς.

* * *

Ἡ μοχθηρία ὁμοιάζει τὴν δουλείαν τῶν ἀπολιτίστων λαῶν· ἐξευτελίζει καὶ ταπεινώνει τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ καθίσταται εἰς αὐτοὺς ἀγαπητὴ καὶ ἀναπόσπαστος.

* * *

Δύναταί τις νὰ εἶνε δίκαιος, ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶνε ἐγωϊστής.

* * *

Περισσότερον διασκεδάζει ἡ γυνὴ διὰ τῶν μυθιστορημάτων, ἅτινα δημιουργεῖ αὐτή, ἢ δι' ὅσων ἀναγινώσκει.

* * *

Ἡ Ἑλλὰς εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν χώρα τῶν *κενολόγων συζητήσεων*· διὰ τοῦτο πέντε συζητηταὶ, δεκαπέντε γνῶμαι.

Δικ.

Καθίσταται γνωστόν

Ὅτι ἕνεκεν μὴ ἐγκαίρου ἐπιστροφῆς ἀγγελιῶν τινων, ἀποσταλήσεται τὸ Δον φύλλον καὶ εἰς τινας μὴ ἐγγραφέντας, χρησιμεῦον οὕτω καὶ ὡς δεῖγμα. Παρακαλοῦμεν δὲ τοὺς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὸν εὐγενῆ τοῦ περιοδικοῦ σκοπὸν ἢ καὶ ἄλλως μὴ θέλοντες νὰ συνδράμωσι τὸ ἔργον, ὅπως ἐπιστρέψωσι τὸ φύλλον ἐγκαίρως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, τῆς μὴ ἐπιστροφῆς σημαινούσης ἀποδοχὴν ἐγγραφῆς εἰς τὸν κατάλογον τῶν συνδρομητῶν.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ

1. Αἴνιγμα.

Διόσκουροι ἐπλάσθημεν εἰς δύο ἄκρους πόλους,
Καὶ ἂν ἔνωσιν ποθοῦμεν, συντρίβουσι τοὺς πόθους,
Τὸ μῆκος, ἡ ἀπόστασις, ὁ λαιμὸς, ἡ κεφαλή.
Δὲν εἴμεθα ὠμοὶ, οὔτε ψηφοί· ἀλλ' ἴσοι
Ἐν μιᾷ γραμμῇ ὁμοίως· καὶ ἄν ποτε θελήσῃ
Ἡ γραφὶς νὰ μᾶς αὐξήσῃ, καὶ ἂν ἐπίρρημα τεθῇ
Τῶν ἐννοιῶν θὰ 'ναι ταῦτα, πρὸς τὸ πρῶτον ἂν σπρωχθῇ
Καὶ τὸ σῶμά σου μὲ χάριν, ἡ ταὐτότης θὰ κοσμῇ.

Ξενητεμμένος.

2. Αἴνιγμα.

Θὰ μὲ ἴδῃς εἰς θυέλλας, ἀστραπὰς καὶ τρικυμίας,
Καὶ εἰς τὰ πτερὰ ὡσαύτως, τῆς ἀκρίδος καὶ τῆς μυίας·
Εἰς ὠκεανοὺς, εἰς λίμνας, εἰς θαλάσσας, εἰς τενάγη.
Ἐ' τὴν φιλίαν θὰ μὲ εὕρῃς κ' εἰς τὴν ἔχθραν δὲ ἐπίσης,
Εἰς τοὺς ποταμοὺς, 'ς τοὺς βράχους, ἂν καλῶς ἀνερευνήσῃς.
Τοῦ παντὸς εἶμ ἀναπόσπαστον κ' εἰς πολλοὺς ἐγὼ ὑπάρχω
Καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου πάλιν ἀπ' αἰώνων ἤδη ἄρχω.
Ἡ λύσις δὲν πιστεύω νὰ νε δύσκολος πολὺ
Μόνον ἂν θέλῃς προσοχὴν, δὸς ὀλίγην τοῦτ' ἀρκεῖ.

Μωϋσῆς.

3. Πρὸς συμπλήρωσιν.

. – εὐ . ει . ε . – . ας – . α . ι . τᾷ – α . α.η . ου . – ε . . – . ου . – α . . ου . – . α . – . ρη . . . ου . – ε . – τ . . τῷ

Μαγεμμένη Μοῦσα.

4. Κυβόλεξον.

. Α . .
. . Ω .
. Ω . .
. . Α .

5. Ἐπιγραφή.

Εὑρέθη πρό τινος ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή.

ΑΡΙΣΑΤΩ
ΑΝΕΡΙΕ
ΚΩΙΜΩΝΙ
ΟΔΗΟΜΟΣ
ΑΟΙΟΝ
ΜΗΝΗΜΑ
ΑΝ ΕΘΝΗΚΕΝ

Τίς ἄρα ἀνωμαλία συνέβη καὶ ὁποία ἡ ἀνάγνωσις τῆς γνησίας ἐπιγραφῆς ;

6. Ἔφιππος ἀνάγνωσις.

ΑΙΤΗΗ
ΡΗΠΡΕ
ΑΨΩΩΣ
ΜΥΕΝΠ

7. Παραγωγὴ λέξεων.

Διὰ τῆς προσθήκης κοινοῦ συμφώνου ν' ἀναγνωσθῶσιν ἕτεραι 24 λέξεις :

Λυὼν, ὠδὴ, ροὴ, ἰὸς, Ἠλεία, ἄυλος, ἥρως, Ἰονία, ἄλλη, ὄμμα, ἄρα, ἄπειρος, ἀργὰ, ἅπας, ἴουλος.

8. Μυθολογικὴ ἐρώτησις.

Ποίας θεᾶς τὸ ἄγαλμα λέγεται ὅτι καὶ τοι ἐν ὑπαίθρῳ κείμενον οὐδέποτε ἐβρέχετο ; Καὶ ποῦ ἔκειτο τοῦτο ;

9 Τρίγωνον.

. . . μ .
. . μ .
. μ .
μ .
.

ΛΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΥΤΑΙ

26. Ψαρά—ἄρα. 27. Μὴ ζήτει τ' ἀδύνατα.— 28. Ἔαρ, Ρέα, ἄρα, ἀήρ, Ἥρα. — 29. Τὸ Ἄργος. — 30. Ἡ Ὀλλανδία.—31. Κατὰ 15 τρόπους, ὡς λ. χ.

2 8 5 5 3 7
8 5 2 7 3 5 κλπ.
5 2 8 3 7 5

Οἱ λύοντες ὅμως τὸ πρόβλημα εἰσίν :

8 1 6 4 5 6
3 5 7 7 5 3
4 9 2 4 4 6

32. Ἡ ἄσβεστος. (Ἐπίσης τὸ γλεῦκος, τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ καὶ κατά τινα λύτην . . . τὰ προσωπικὰ πάθη). 33. Περιοδικὸν ἡ «Παιδικὴ Σάλπιγξ».

Λύται

Αἱ δεσποινίδες : Ἐρατὼ Τ., Ἀσπασία Κ., Ἀν. (Ἀθηνῶν). Ποντιὰς αὖρα (Κ]πόλεως). Καὶ οἱ κ. κ. Περ. Γριζάνης (Πειραιῶς), Ἰ. Γ. Δραίκης (Μεσολογγίου), Χ. Παλαθανασίου (Πύργου), Ἐλπιδοφόρος, Δ. Σ. Παρ... Μὴ μὲ λησμόνει (Ἀθηνῶν), Στ. Νικολαΐδης, Φιλ. Δουράντης (Κεφαλληνίας), Ζέφυρος (Πειραιῶς).

Τῷ πρώτῳ λύτῃ *πάντων* τῶν αἰνιγμάτων δωρηθήσεται μία ὡραία εἰκὼν ἐντὸς χρυσοῦ πλαισίου.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ»

Οἱ προπληρώνοντες ἐτησίαν συνδρομὴν μέχρι τῆς 5ης Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. μετέχουσι λαχείου, οὗ ἕκαστος ἀριθμὸς ἔσται ὁ ἀριθμὸς τῆς ἀποδείξεως. Κερδίζουσιν δὲ 15 ἀριθμοὶ τὰ ἑξῆς ἀντικείμενα.

Ὁ 1ος βιβλία κατ' ἐκλογὴν ἀξίας **30** δραχ.

Ὁ 2ος καὶ 3ος ἀνὰ μίαν καλλιτεχνικὴν εἰκόνα ἐντὸς χρυσοῦ πλαισίου, ἀξίας ἐν ὅλῳ **30** δραχμ.

Ὁ 4ος 5ος καὶ 6ος ἀνὰ ἐν κομψοτέχνημα καὶ ἕνα τόμον τῶν «Ποιητικῶν ἔργων» τοῦ Κερκυραίου ποιητοῦ κ. Γερ. Μαρκουρᾶ.

Καὶ οἱ λοιποὶ 9 ἀνὰ δύο ἀριθμοὺς τοῦ λαχείου τῆς Ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως περιλαμβανούσης πράγματα ἀξίας **10,000** δρ. οἷον μεταξωτὰ, τάπητας, χρυσοκέντηκα ὑφάσματα, ἔπιπλα, ἔργα καλλιτεχνίας κλπ.

Ἐν ὅλῳ δῶρα **100** δραχμῶν.

Διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσὰ καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.

Ἡ ἐκκύβευσις γενήσεται ἐνώπιον ἐπιτροπῆς τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ προσεχοῦς Μαρτίου, οἱ δὲ κερδίσοντες ἀριθμοὶ ἀναγραφήσονται ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ Ἀπριλίου.

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου ΑΙ ΝΕΑΙ ΙΔΕΑΙ